

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

*Προς τα μέλη και τους φίλους
του Συλλόγου μας
Οδός Νέου Έτους αρ. 2018
Παντού στην ΕΛΛΑΔΑ*

Καλή Χρονιά 2018

**Πανελλήνιος Σύλλογος
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας**

Τριμηνιαίο φιλοτελικό & πολιτιστικό περιοδικό

Έτος 18°, Αρ. 72. Οκτώβριος -Δεκέμβριος 2017

“ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ”

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση, Έτος 18^ο, Τεύχος 72^ο, Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2017
Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ
Εκδότης-Διευθυντής: Π. Λεούσης
Συντακτική Επιτροπή: Π. Λεούσης, Δ. Βαρελάς
Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση. Τηλ. 210 2825134, e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

Υπεύθυνος τυπογραφείου: “NO+ADO”, Κυριάκος Αλεξίου & Σια ΕΕ
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γράμμα του προέδρου	1
Το ενυδρείο	2
Sandy Island, ένα νησί φάντασμα	5
Καταστροφές γεφυρών	6
Η μύγα τσε-τσε και η ασθένεια του ύπνου	10
Η ατομική βόμβα στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι	12
Το σούσι.....	15
Θεϊκοί γάμοι: Σίβα και Παρβάτι	16
Οι Εθνικοί Ύμνοι της Ρωσίας	18
Οι τρεις τελευταίες επιθυμίες του Μ. Αλεξάνδρου ..	20
Αννίβας, ένας μεγάλος στρατηλάτης	21
Ανοικτή Επιστολή: <i>Τα μονόφυλλα</i>	22
Σφάλματα, σφάλματα	25
Γαλιλαίος: «Και όμως κινείται!»	26
Δύο φωτογραφίες σύμβολα	28
Ένα ιστιοφόρο που λεγόταν «Θερμοπύλαι»!	29
Ο κόκορας, ως σύμβολο!	30
Αχ! Αυτό το πλάνο: <i>Καλαθοσφαίριση</i>	33
«Μορφές του Ελληνικού (και ξένου) Φιλοτελισμού»	34
Πανελλήνια Έκθεση ΕΡΜΗΣ 2017	39
Νέες εκδόσεις Ελλάδας - Κύπρου	40
Δικά μας και δικά σας νέα	44

CONTENTS

Editorial	1
The aquarium	2
Sandy Island, an island ghost	5
Bridge disasters	6
The tse-tse fly and sleeping sickness	10
The atomic bomb in Hiroshima and Nagasaki	12
Sushi	15
Divine Weddings: Siva and Parvati	16
The national anthems of Russia	18
The last three wishes of Alexander the Great	20
Hannibal, a great strategist	21
Open letter: <i>Postal Stationery</i>	22
Errors, errors!	25
Galileo Galilei: “And yet it moves!»	26
Two symbols photos	28
A sailboat called ‘Thermopylai’!	29
The Rooster as a symbol!	30
Thematic plans: Basketball	33
“Prominent Greek (and foreign) Philatelists”	34
Panhellenic Exhibition HERMES 2017	39
New issues of Greece and Cyprus	40
Philatelic news	44

THE THEMATIC PILATELIST

Quarterly Journal. Year 18th. No 72, October-December 2017
Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY
Editor-Director: Pantelis Leoussis
Editorial Committee: P. Leoussis, D. Varelas
Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens
Tel. +31- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

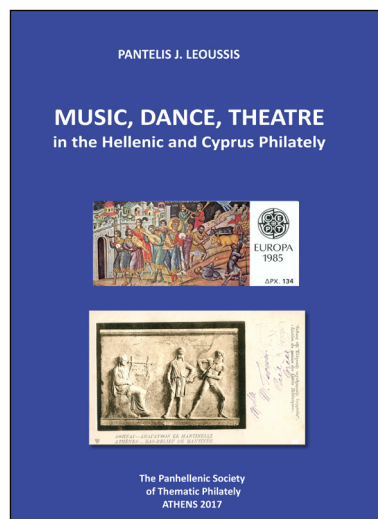
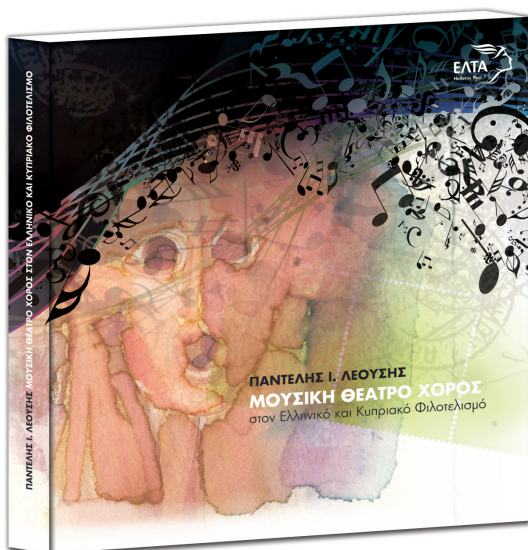
www.thematic-philatelist.gr

The journal is distributed gratis to the members
Annual subscription € 15. New members' subscription € 5

Διοικητικό Συμβούλιο 2017-2018
Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού

Παντελής Λεούσης Πρόεδρος
Χρήστος Γκίκας Αντιπρόεδρος
Κώστας Χριστοδουλίδης Γ. Γραμματέας
Βασίλης Πετρόχειλος Ταμίας
Βαγγέλης Κώσης Έφορος
Βασίλης Λιανός (Καλαμάτα) Μέλος
Φώτης Μόσχος (Ναύπακτος) Μέλος

Εξελεγκτική επιτροπή:
Βασίλης Αποστολόπουλος
Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος
Ευάγγελος Ολύμπιος

Εκδόσεις: Ελληνικών Ταχυδρομείων (ελληνικά) και του Συλλόγου μας (αγγλικά)

«ΜΟΥΣΙΚΗ, ΘΕΑΤΡΟ, ΧΟΡΟΣ στον Ελληνικό και Κυπριακό Φιλοτελισμό»

Ο Θεματικός φιλοτελιστής έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό,
ANTVERPIA 2010 Αργυρό, BALKANFILA 2012 Μεγάλο Αργυρό,
ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ 2013 Μεγάλο Αργυρό, ΚΥΠΡΟΣ -ΕΛΛΑΔΑ 2014 Μεγάλο Αργυρό,
BALKANFILA 2015 Μεγάλο Αργυρό

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας:
www.thematic-philatelist.gr

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Αγαπητοί φίλοι.

Πέρασε και το 2017, ένας ακόμα χρόνος. Ένας χρόνος που πρόσθεσε "ρυτίδες" στους πρεσβύτερους, αλλά και "ρυτίδες" στο γερασμένο φιλοτελισμό μας!

Ωστόσο, το ευχάριστο είναι πως αντιδρούμε ακόμα. Οργανώνουμε εκθέσεις, εκδίδουμε περιοδικά, πασχίζουμε να εντάξουμε στο χόμπι μας νέους φιλοτελιστές, να βοηθήσουμε νέους συλλέκτες... Νέους, σε εισαγωγικά ή χωρίς! Στην Ελλάδα ζούμε. Πού να βρεθούν οι νέοι;

Ιδού λοιπόν που είχαμε άλλη μία έκθεση! Τρεις σε τρία χρόνια, όταν κάποτε μία ανά πενταετία εθεωρείτο επαρκής. Ήδη μάλιστα αναγγέλθηκε μία τέταρτη για το 2018. Εκπληκτικό!

Οι εκθέσεις, μικρές ή μεγάλες, ζωντανεύουν το σκηνικό, κάνουν την αυλαία να σηκώνεται... Βλέπουμε και χειροκροτούμε τους πρωταγωνιστές, τους εκθέτες. Αυτούς που μετά από πολλές "πρόβες", κόπο και μεράκι στήνουν τα εκθέματά τους και δίνουν ζωή στην εκθεσιακή "παράσταση", όπως έγινε και εφέτος στον όμορφο χώρο της Νέας Χαλκηδόνας. Μπράβο στους διοργανωτές, στους, υποστηρικτές της έκθεσης, σε αυτούς που με κάθε τρόπο συνέβαλαν στο να ανάψουν και πάλι τα "φώτα της ράμπας"! Οι φιλοτελικές εκθέσεις είναι γιορτή, είναι χαρά. Όλοι το νιώθουμε. Όλοι τις χαιρόμαστε.

Η αναγγελία της έκδοσης της σειράς "Μορφές του Ελληνικού Φιλοτελισμού" προξένησε μεγάλη έλλειψη στο φιλοτελικό κόσμο. Πολλοί δυσκολεύτηκαν να πιστέψουν πώς ξαφνικά τα Ελληνικά Ταχυδρομεία μας επιφύλαξαν μια τέτοια επιδαψίλευση. Ξελληνικές φιλοτελικές προσωπικότητες σε μία σειρά! Χωρίς προηγούμενο παγκοσμίως. Εμείς πάντως τη χαρήκαμε. Όμορφα τα γραμματόσημα, τιμητική η έκδοση. Τόσο για εμάς τους επιγόνους, όσο και για τους φιλοτελικούς μας προπάτορες.

Η διεθνής αποδοχή της αγγλόφωνης εκδοχής του βιβλίου "Μουσική Θέατρο Χορός στον Ελληνικό και Κυπριακό Φιλοτελισμό" που πρόσφατα εξέδωσε ο Σύλλογός μας, ξεπέρασε κάθε προσδοκία δημοσιότητας. Ήδη εκτενής του παρουσίαση φιγουράρει στις ιστοσελίδες της FEPA και του "Motivgruppe Musik" (Γερμανία), σε ολοσέλιδες καταχωρήσεις στα περιοδικά "Asphilthem" (Γαλλόφωνο Βέλγιο), "Themaphila" (Φλαμανδόφωνο Βέλγιο), "Il Podio" και "Notiziario Tematico del CIFT" (Ιταλία), ενώ ανάμεσα στους αγοραστές του περιλαμβάνονται μέχρι στιγμής Ιταλοί, Γερμανοί, Ολλανδοί, Βέλγοι, Μεξικάνοι και Κορεάτες! Ελληνικά φιλοτελικά βιβλία που να διαδίδουν το φιλοτελισμό μας στο εξωτερικό δεν υπάρχουν πολλά. Γι' αυτό και είμαστε χαρούμενοι, και υπερήφανοι.

Η αναγγελία της Πανελλήνιας Έκθεσης της Ρόδου μας καλεί και πάλι σε συναγερμό. Άμεση δήλωση συμμετοχής, βελτίωση των συλλογών μας και... ραντεβού το Μάρτη στο πανόμορφο Νησί των Ιπποτών και του Απόλλωνα Ήλιου!

Καλή Χρονιά, με υγεία (και καλές συλλογές)!

Ο Πρόεδρος

Ενυδρείο είναι μια δεξαμενή γεμάτη με νερό στο οποίο διατηρούνται υδρόβια ζώα ή/και υδρόβια φυτά, όπως ψάρια, οστρακοειδή, οστρακόδερμα, υδρόβιες χελώνες, κοράλλια, φύκια, αλλά επίσης και πολλοί μικροοργανισμοί αόρατοι με γυμνό μάτι.

Ο γνωστός διεθνώς όρος aquarium (ενυδρείο, από το λατινικό aqua = νερό, και την κατάληξη "rium" που σημαίνει τόπος ή δομή) επινοήθηκε από τους Βρετανούς φυσιοδίφες Robert Warington και Philip Henry Gosse το 1854.

Διακρίνουμε δύο ειδών ενυδρεία: Τα οικιακά και τα δημόσια (Εικ. 1, 2), με γλυκό ή θαλασσινό νερό. Και τα δύο αναπαριστούν το φυσικό περιβάλλον της υδρόβιας ζωής και είναι ιδιαίτερα δημοφιλή, αλλά και απαιτούν ιδιαίτερη φροντίδα.

Η πρώτη γνωστή παρουσία υποτυπωδών ενυδρείων ήταν στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, όπου τα πρώτα ψάρια που χρησιμοποιήθηκαν ως "κατοικίδια" ήταν τα θαλασσινά μπαρμπούνια, τα οποία διατηρούσαν σε μικρές μαρμαρίνες δεξαμενές. Η εισαγωγή των υαλοπινάκων γύρω στο 50 μ.Χ. επέτρεψε στους Ρωμαίους να αντικαταστήσουν το πρόσθιο

τοίχωμα αυτών των μαρμαρίνων δεξαμενών με γυάλινο, βελτιώνοντας έτσι την παρακολούθηση των ψαριών. Αλλά και οι Έλληνες και οι Κινέζοι εξέτρεφαν διακοσμητικά ψάρια σε δεξαμενές και βάζα.

Αναφέρεται ότι το 1369, ο αυτοκράτορας της Κίνας Hongwu (Εικ.3) ίδρυσε μια επιχείρηση επεξεργασίας πορσελάνης η οποία, μεταξύ άλλων, παρήγε μεγάλες κατασκευές σαν σκάφες από αυτό το υλικό για την διατήρηση χρυσόψαρων.

Με την πάροδο του χρόνου και την εξέλιξη, άρχισαν να παράγονται ενυδρεία που πλησίασαν προοδευτικά το σχήμα των σύγχρονων από γυαλί.

Ο σπουδαίος φυσιοδίφης Leonhard Baldner, ο οποίος το 1666 έγραψε το σύγγραμμα "Πουλιά, Ψάρια και ζώα", διατηρούσε σε ενυδρείο τρίτωνες και ψάρια Misgurnus (μοιάζουν με χέλια). Ήταν ένας από τους πρώτους που χρησιμοποίησε ενυδρείο από γυαλί για να μελετήσει τη ζωή των ψαριών και πιθανώς ο πρώτος που έγραψε για τη μετανάστευση και τον κύκλο ζωής του σολομού.

Η ύπαρξη του κύκλου του αζώτου και η σημασία του για την

1, 2

3. Αυτοκράτορας Hongwu

4. Αργοναύτης: Αντικείμενο μελέτης σε ενυδρείο της Villepreux-Power.

Μερικά από τα ψάρια που η Κούβα και η Μαλαισία εκτρέφουν στα ενυδρεία τους

επιβίωση των υδρόβιων ζώων σε συνθήκες περιορισμού ανακαλύφθηκε το 1805.

Εφευρέτης του οργανωμένου ενυδρείου θεωρείται η αυτοδίδακτη Γαλλίδα φυσιοδίφης Jeanne Villepreux-Power (1794-1871). Το εφημέριο το 1832 για να διευκολύνει τις παρατηρήσεις και τα πειράματά της σε μαλάκια κεφαλόποδα "αργοναύτες" (Εικ.4) που πολλαπλασιάζονταν με

στην δεκαετία του 1850, εξαιτίας ενός συνεχώς αυξανόμενου ενδιαφέροντος για τη θαλάσσια ζωή, που μέχρι τότε παρέμενε είναι σε μεγάλο βαθμό άγνωστη και αποτελούσε ταμπού μέχρι το τέλος του 18ου αιώνα.

Μέχρι την άφιξη του ηλεκτρισμού στα νοικοκυριά στις αρχές του 20ου αιώνα, τα ενυδρεία δεν είχαν θέρμανση, ούτε φίλτρο. Η άνοδος της θερμοκρασίας του νερού, αναγκαία για την επιβίωση των τροπικών ψαριών, γινόταν με κεριά ή λάμπα πετρελαίου που τοποθετείτο περιστασιακά κάτω από το ενυδρείο.

Η εμπορική εκμετάλλευση των ενυδρείων άρχισε το 1930, με την ανάπτυξη της εξαγωγής και πώλησης των ιχθύων ενυδρείου. Στη

δεκαετία του 1960 οι μεταλλικές γωνίες τους αντικαταστάθηκαν από την κόλλα σιλικόνης, που δημιούργησε καλύτερη στεγανότητα και αντοχή στη διάβρωση που προκαλείται από το θαλασσινό νερό.

Ένα ενυδρείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκτροφή και πολλαπλασιασμό υδρόβιων ζώων, ή/και την καλλιέργεια φυτών για λόγους διακόσμησης, για επιστημονικές μελέτες, για εμπορικούς σκοπούς, ή ακόμα για να αυξήσει τον πληθυσμό απειλούμενων ειδών.

Εκτός από τη χρήση τους για επιστημονικούς σκοπούς, τα ενυδρεία μπορούν να τοποθετηθούν ως αντικείμενα διακόσμησης σε σπίτια και εστιατόρια, ή μπορούν να είναι προσβάσιμα στο κοινό σε δημόσια ενυδρεία. Πρόκειται για μουσεία και ζωολογικούς κήπους που εκθέ-

τουν υδρόβια ζώα σε μεγάλα ενυδρεία. Μερικά από αυτά είναι τεραστίων διαστάσεων και φιλοξενούν μεγάλα θαλάσσια ζώα, όπως καρχαρίες, φώκιες, χελώνες κλπ.

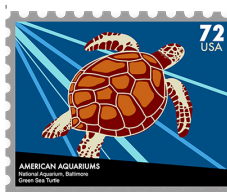
Το πρώτο δημόσιο ενυδρείο άνοιξε το 1853, στο ζωολογικό κήπο του Λονδίνου. Παράδειγμα σύγχρονου δημόσιου ενυδρείου είναι αυτό του Κόλπου του Monterey (Καλιφόρνια, δυτική ακτή των ΗΠΑ, Εικ. 5). Είναι

6. Περιήλιο το ενυδρείο του Βανκούβερ.

Χρυσόψαρα: Τα πιο συνηθισμένα ψάρια οικιακών ενυδρείων.

Γραμματόσημα για τη διάδοση των ενυδρείων των πόλεων Μοντερρέι (5), Τζόρτζια, Βαλτιμόρη και Σοντ.

ένα από τα μεγαλύτερα και πιο γνωστά στον κόσμο, περιλαμβάνει 35.000 είδη φυτών, 623 διαφορετικά είδη ζώων και δέχεται περίπου 1,8 εκατομμύρια επισκέπτες ετησίως.

Περίφημο είναι και το ενυδρείο του Βανκούβερ στον Καναδά (Εικ. 6), το οποίο, εκτός του ότι είναι σημαντικό τουριστικό αξιοθέατο, είναι σημαντικό κέντρο θαλάσσιων ερευνών, καθώς και διατήρησης και αποκατάστασης θαλάσσιων ζώων.

Ανάλογα με τον προορισμό του, ένα ενυδρείο μπορεί περιλαμβάνει μόνο ψάρια, ή ψάρια και φυτά, ή ακόμα και έναν κοραλλιογενή ύφαλο. Φυτά και ζώα μπορεί να προέρχονται από την ίδια περιοχή (π.χ. από τον Αμαζόνιο ή τις μεγάλες λίμνες της Αφρικής) ή από παρεμφερείς βιοτόπους. Σε κάθε περίπτωση το

ενυδρείο πρέπει να δημιουργεί τις κατάλληλες περιβαλλοντικές συνθήκες διαβίωσης των αντίστοιχων οικοσυστημάτων.

Ενδιαφέρον έχει επίσης το ότι ένα ενυδρείο μπορεί να φιλοξενεί κοινότητες ζώων από διάφορα μέρη του κόσμου, που δεν συνυπάρχουν στη φύση.

Οι συσκευές με τις οποίες είναι εφοδιασμένα τα ενυδρεία χρησιμοποιούνται για τη σταθεροποίηση της θερμοκρασίας του νερού, για να διατηρούν το απαραίτητο φως στα φυτά και το διαλυμένο οξυγόνο στα ζώα. Χρησιμοποιούνται επίσης για να αποβάλουν τις τοξίνες που σχηματίζονται φυσικά στο νερό από τα περιττώματα των ζώων (κύκλος του αζώτου).

Ψάρια του ενυδρείου του Παλάου.

Παντελής Λεουσης

Τεράστια η ποικιλία και η ομορφιά των ψαριών που διατίθενται για ενυδρεία.

Sandy Island, ένα νησί φάντασμα

Η χαρτογραφία ήταν μια ανακριβής επιστήμη κάτι που είχε σαν αποτέλεσμα πολλά νησιά φαντάσματα και μυστικιστικά εδάφη, πολλά από τα οποία συνέχισαν να απεικονίζονται σε χάρτες μέχρι σχετικά πρόσφατα. Οι χάρτες στηρίζονταν συχνά σε διαδόσεις από στόμα σε στόμα, με βάση αναξιόπιστες πληροφορίες ναυτικών οι οποίοι ανέφεραν "κάτι μακριά στο βάθος". Άλλες ψεύτικες τοποθεσίες προήλθαν από τους μύθους γειτονικών πολιτισμών για "εδάφη πέρα από τον ορίζοντα". Οπότε, δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι, όταν οι εξερευνητές ξεκίνησαν να βρουν αυτά τα άγνωστα εδάφη, δεν βρήκαν τίποτα άλλο πέρα από... θάλασσα.

Το Sandy Island (Αμμούδες Νησί) είναι μάλλον διαφορετικό από ότι τα νησιά στους χάρτες πριν και κατά τη διάρκεια της Εποχής των Εξερευνήσεων, μιας και εμφανίστηκε στο Google Earth. Η πρώτη αναφορά για το νησί το τοποθετεί στον Ειρηνικό ωκεανό, έξω από τις ακτές της Νέας Καληδονίας. Ο Frank Jacobs των Strange Maps βρήκε μια αναφορά από τον Βρετανό εξερευνητή Πλοίαρχο Κουκ, ο οποίος πέρασε κοντά το 1772. Αναφέρει τον Γάλλο ναυτικό Joseph de Bruni d'Entrecasteaux ως εκείνον που το ανακάλυψε το 1792. Βρετανοί ναυτικοί στο φαλινοθηρικό πλοίο Velocity το είδαν και πάλι το 1876, σύμφωνα με τον βιβλιοθηκάριο Shaun Higgins του Μουσείου του Auckland, αλλά δεν πήγαν σε αυτό, απλά σημείωσαν την κατά προσέγγιση θέση του. Μέχρι το 1908, ήταν ένα υπαρκτό νησί και εμφανίστηκε σε βρετανικούς χάρτες, αλλά στη συνέχεια χάθηκε ξανά. Μέχρι τα 1970 δεν υπήρχε στους χάρτες και το 2013 εμφανίστηκε στο Google Earth. Στο Times Atlas του Κόσμου

ονομάζεται "Sable Island". Στους δύο χάρτες είναι μια εμφανή μάζα γης, μήκους περίπου 15 μιλίων από βορρά προς νότο, σε απόσταση τριών μιλίων. Συνολικά, αυτό είναι περίπου 45 τετραγωνικά μίλια - περίπου μιάμιση φορά το μέγεθος του Μανχάταν.

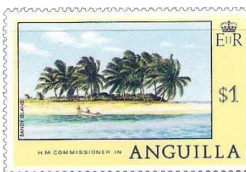
Αυστραλοί επιστήμονες έκαναν αυτό που ονομάζεται "Un-Discovery": Τελικά ανακάλυψαν ότι το Sandy Island δεν υπάρχει, ούτε υπήρξε ποτέ. Δεν βυθίστηκε. Δεν είναι μια παγκόσμια ιστορία για την υπερθέρμανση του ωκεανού. Είναι απλώς μια φαντασίωση που ποτέ δεν διορθώθηκε.

Χρειάστηκαν και μία δεύτερη ομάδα ερευνητών - αυτή τη φορά γεωλόγοι - να αναζητήσουν το νησί-φάντασμα. Ήταν μπερδεμένοι. Ένας χάρτης του θαλάσσιου δαπέδου έδειξε πολύ βαθιά ύδατα όπου έπρεπε να είναι το νησί Sandy. Οι γεωλόγοι αναρωτήθηκαν πώς μια μάζα γης μπορεί να φανεί ότι "επιπλέει" στην επιφάνεια του ωκεανού χωρίς να έχει υποστρώματα, ούτε βουνό κάτω. Δεν φαινόταν δυνατόν. Έτσι, το 2012, ο ερευνητής Southern Surveyor προσέγγισε προσεκτικά το ακριβές σημείο που αναγράφεται στο χάρτη, 19° 15' S 159° 55' E, και βρέθηκε μόνο ωκεανός. Χωρίς γη. "Είναι στο Google Earth και σε άλλους χάρτες", δήλωσε ο Dr. Maria Seton του Πανεπιστημίου του Σίδνεϊ στο BBC το 2012. "Είμαστε πραγματικά αμηχανία.

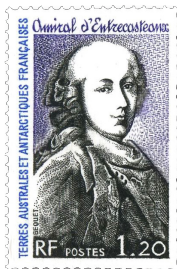
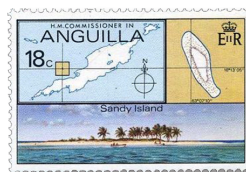
Έκτοτε, σε όλο τον κόσμο, το Sandy Island διαγράφεται από τους χάρτες τους. Δεν είναι πλέον στο Google, ενώ δεν θα εμφανιστεί στον επόμενο χάρτη της National Geographic.

Το ανύπαρκτο νησί έχει και δικό του "γραμματόσημο" (βινιέτα, φυσικά)!

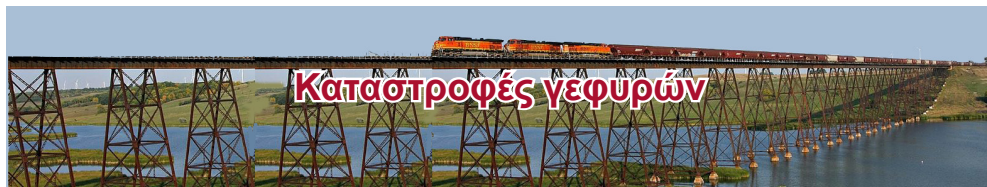

Το νησί της Ανγκουίλα καπηλεύτηκε τη φήμη του Sandy Island και το απεικόνισε σε ...γραμματόσημο!

Joseph de Bruni d'Entrecasteaux

Δημήτρης Βαρελάς

Παρά το γεγονός ότι κατά τον σχεδιασμό και την οικοδόμηση μιας γέφυρας λαμβάνεται η μέγιστη δυνατή προσοχή, η μερική ή ολική καταστροφή της είναι κάποτε αναπόφευκτη, καθώς μεσολαβούν συχνά γνωστοί ή άγνωστοι απρόβλεπτοι παράγοντες. Οι παράγοντες αυτοί μπορεί να είναι φυσικοί, ανθρώπινοι ή τυχαίοι.

Με το πέρασμα του χρόνου και κάτω από το συνδυασμένο αποτέλεσμα αυτών των παραγόντων, η φθορά και ο αλλαγές των δομών μιας γέφυρας είναι αναμενόμενες, οπότε είναι απαραίτητες επιδιορθώσεις, αντικαταστάσεις στοιχείων, ακόμα και ολικές ανακατασκευές. Αν δεν υπάρχει τακτική παρακολούθηση και περιοδική συντήρησή τους, η δομή της γέφυρας μπορεί να καταρρεύσει.

Αρκετά συχνά, τέτοιες καταρρεύσεις οδηγούν σε απώλειες ζωών, διακοπή κυκλοφορίας ζωτικής σημασίας και δαπανηρή επισκευή ή ανακατασκευή ολόκληρης τη γέφυρας. Οι κυριότεροι παράγοντες που παίζουν ρόλο στην κατάρρευση μιας γέφυρας είναι τα φυσικά φαινόμενα, οι ανθρωπίνιοι παράγοντες και σφάλματα ή μηχανολογικές αστοχίες.

Η φύση έχει τη δική της πορεία δράσης, η οποία λειτουργεί

αργά αλλά συνεχώς. Όταν ένα φυσικό φαινόμενο επιδεινώσει την κατάσταση, μπορεί να προκαλέσει τον όλεθρο. Η "οργή" της φύσης μπορεί να προκαλέσει καταστροφικές ζημιές σε ζωές και ιδιοκτησίες, συμπεριλαμβανομένων των γεφυρών.

Οι μεγάλες φυσικές δυνάμεις που επηρεάζουν τη δομή μιας γέφυρας και οδηγούν στην στατική της ανεπάρκεια είναι οι πλημμύρες, ο άνεμος, οι σεισμοί, η φωτιά και τα κύματα που δημιουργούν τα τσουνάμι. Σύμφωνα με σχετική μελέτη του 1977 των 143 γεφυρών που καταστράφηκαν σε ολόκληρο τον κόσμο μεταξύ 1847 και

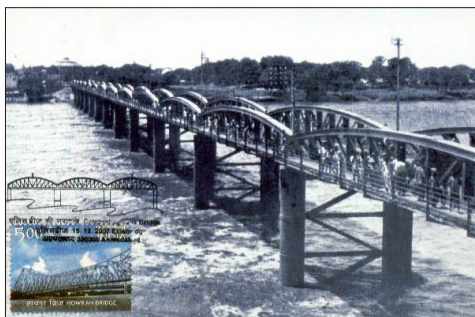
1975, περίπου το 60% των περιπτώσεων οφείλονται σε φυσικές δυνάμεις.

Η πρώτη και κυρίως καταστροφική δύναμη που ενεργεί σε μια γέφυρα είναι το ποτάμι και η κατά καιρούς συμπεριφορά του. Πλημμυλής εκτίμηση των φερτών υλικών που έχουν συσσωρευτεί στον πυθμένα της, πλημμυλής ανιπλημμυρικός σχεδιασμός και αντίστοιχα υψηλή στάθμη νερού σε περίοδο μεγάλων βροχοπτώσεων και πλημμυρών μπορούν να έχουν καταστροφικές συνέπειες για μία γέφυρα.

Η χειρότερη συνέπεια των πλημμυρών είναι η φθορά των βάθρων και της υπερδομής μιας γέφυρας.

Η γέφυρα Saint Benezet στην Αβινιόν, μια από τις πρώτες γέφυρες της Ευρώπης. Υπάρχει από το 1187. Κλασικό παράδειγμα γέφυρας που επηρεάστηκε τόσο από τον πόλεμο, όσο και από τις πλημμύρες. Καταστράφηκε μερικώς το 1385 κατόπιν εντολής του Πάπα Βονιφάτιου ΙΧ για λόγους αυτοάμυνας. Αργότερα, στοιχεία της κατέρρευσαν το 1602 και 1633, ενώ το 1670 ένα βαρύ ρεύμα πάγου παρέσυρε όλα τα τόξα, αφήνοντας ανέπαφα μόνο τέσσερα που σώζονται ακόμα.

Η γέφυρα Ellis Ahmedabad κατασκευάστηκε το 1873 με ξύλινη δομή. Σε μια καταστροφική πλημμύρα του 1875, αρκετοί πυλώνες της καταστράφηκαν καθιστώντας τη γέφυρα άχρηστη. Το 1892, ανακατασκευάστηκε με μεταλλική κατασκευή και σήμερα χαρακτηρίζεται ως εθνική κληρονομιά της Ινδίας.

Κάτω από τη μανία των πλημμυρών τα βάθρα μπορεί να υποστούν σοβαρές βλάβες, δημιουργώντας πρόβλημα στη σταθερότητά της. Μερικές φορές εξαιτίας υψηλών ρευμάτων, υπονομεύονται οι κολόνες των βάθρων που οδηγούν στη καταβύθιση και κατάρρευση των πυλώνων και, τελικά, στην ολική κατάρρευση, όπως συνέβη στη γέφυρα Saint Benezet (Εικ. 1) της γαλλικής πόλης Αβινιόν.

Άλλη σοβαρή απειλή για τη στατικότητα μιας γέφυρας είναι οι επιπτώσεις από επιπλέοντα αντικείμενα, όπως κορμιά δέντρων ή άλλα υλικά, που προσκρούουν σε αυτή. Σε περιπτώσεις μεγάλων πλημμυρών μπορεί τα υλικά αυτά να προσκρούσουν ακόμα και στην υπερκατασκευή, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει στη στατική της ανεπάρκεια. Η Γέφυρα Ellis Ahmedabad της Ινδίας (Εικ. 2) είναι κλασικό παράδειγμα γέφυρας που επηρεάστηκε από πλημμύρα.

Ο άνεμος είναι μια άλλη φυσική δύναμη που έχει προξενήσει καταστροφές σε μεγάλο αριθμό γεφυρών, κυρίως ελαφρών. Οι κρεμαστές γέφυρες είναι ελαφρές από σχεδιασμό και πολύ ευαίσθητες στις αιολικές δυνάμεις που δημιουργούν μεγάλες ταλαντώσεις, οι οποίες με τη σειρά τους οδηγούν σε αεροδυναμική αστάθεια και σε κατάρρευση. Ένα από τα πλέον αξιοπρόσεκτα παραδείγματα είναι η κατάρρευση της Tacoma Narrows Bridge (Εικ. 3) των ΗΠΑ το 1940, η οποία άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο στην αεροδυναμική σχεδίαση των κρεμαστών γεφυρών για καλύτερη αντίσταση στους ανέμους.

Οι σεισμοί είναι η τρίτη φυσική δύναμη που προκαλεί σοβαρές

ζημιές ή και την κατάρρευση μεγάλου αριθμού γεφυρών σε όλο τον κόσμο. Η σοβαρότητα των ζημιών εξαρτάται από την ένταση και το μέγεθος του σεισμού. Ο σεισμός μεταδίδει οριζόντιες και κάθετες κινήσεις στη δομή ολόκληρης της γέφυρας που μπορούν να οδηγήσουν σε διαμήκεις και εγκάρσιες ρωγμές. Η πιο κοινή βλάβη είναι η σύμπτυξη του οδοστρώματος καθώς τα αντερείσματα και η βάση μετακινούνται μαζί. Σε αυτές τις περιπτώσεις κάποια οδικά καταστρώματα λυγίζουν, μερικά συντρίβονται και άλλα καταρρέουν.

3. Tacoma Narrows Bridge

4. Αερόγραμμα του Πακιστάν που απεικονίζει ερείπια κτηρίων, γεφυρών και υποδομών μετά το σεισμό του 2005.

Ένας άλλος τύπος της αποτυχίας είναι η οριζόντια μετατόπιση των βάσεων της γέφυρας μέσα στο υγροποιημένο έδαφος. Τέλος, υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις βλαβών και κατάρρευσης εξαιτίας σεισμών.

Τον Οκτώβριο του 2005, ένας ισχυρός σεισμός συγκλόνησε την περιοχή του Κασμίρ της Ινδίας και του Πακιστάν (Εικ. 4), σκοτώνοντας μεγάλο αριθμό ανθρώπων, καταστρέφοντας ιδιοκτησίες και προκαλώντας την κατάρρευση πολλών γεφυρών.

Σε όπι αφορά στις πυρκαγιές, τυχαίες ή σκοπίμες, δεν αποτελούν γενικά σοβαρό πρόβλημα για οποιαδήποτε γέφυρα που χτίζεται με ανθεκτικά υλικά, όπως πέτρα, σκυρόδεμα ή χάλυβα. Οι πυρκαγιές μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα στις γέφυρες που είναι κατασκευασμένες από ξύλο. Τυχαίες πυρκαγιές κατέστρεψαν μεγάλο αριθμό ξύλινων γεφυρών σε πολλά μέρη του κόσμου. Στην περίπτωση Britannia Bridge (Εικ. 5) που έπιασε φωτιά στις 24 Μαΐου 1970, η ξύλινη στέγη κάηκε

5. Τρένο ενώ διασχίζει την Britannia Bridge.

ολοσχερώς στο εσωτερικό της, ενώ οι μεταλλικοί δοκοί έπαθαν σοβαρές ζημιές. Αποτέλεσμα ήταν η κατεδάφιση ολόκληρης της γέφυρας. Η καινούργια που κατασκευάστηκε στη θέση της επαναλειτούργησε στις 31 Ιανουαρίου, 1972.

Τα κύματα που προκαλούνται από τσουνάμι είναι μια άλλη φυσική δύναμη που έφερε τον όλεθρο στην Σρι-Λάνκα (Εικ. 6), την Ταϊλάνδη, την Ινδία και σε άλλες χώρες της Ασίας, στις 26 Δεκεμβρίου 2004. Σκότωσε περισσότερα από 150.000 άτομα και έκανε εκτενείς ζημιές σε χλωρίδα και πανίδα, σε κτίσματα και γέφυρες. Τα φονικά κύματα παρέσυραν αρκετά τόξα της γέφυρας στο Pondichery της Ινδίας, (εκδόθηκε ειδικός φάκελος για την πρώτη επέτειο του τραγικού γεγονότος που λείπει από την εικονογράφησης μας).

Ο άνθρωπος κατασκευάζει υπέροχα γέφυρες. Ωστόσο, κάποτε γίνεται ο ίδιος καταστροφείς των δημιουργιών του. Ιστορικά αρχεία μας αποκαλύπτουν ότι οι καταστροφικές δυνάμεις του ανθρώπου έχουν καταστρέψει αρκετές γέφυρες μεγάλης ιστορικής σημασίας. Οι γέφυρες αυτές είναι πολύ δύσκολο να ανοικοδομηθούν με την αρχική τους σύνθεση και υφή λόγω των σημαντικών αλλαγών που έχουν επέλθει στην τεχνολογία οικοδόμησης των γεφυρών. Υπάρχουν πολύ λίγες περιπτώσεις που γέφυρες πληγείσες από τον πόλεμο επανοικοδομήθηκαν, κυρίως εξαιτίας της μεγάλης συναισθηματικής αξίας τους για τοπικούς πληθυσμούς.

Οι κύριοι ανθρωπογενείς παράγοντες στους οποίους οφείλονται ζημιές ή καταστροφές γεφυρών είναι:

- Ο πόλεμος
- Λαϊκές αναταραχές
- Σύγκρουση σκαφών σε πλωτά κανάλια.

Ο πόλεμος είναι ο χειρότερος εχθρός των γεφυρών. Δεδομένου ότι οι γέφυρες διαμορφώ-

νουν ζωτικής σημασίας συνδέσεις επικοινωνίας, αποτελούν πάντα τον πρώτο στόχο κατά τη

διάρκεια του πολέμου. Είναι γνωστό εξάλλου ότι πολλές μεγάλες μάχες είχαν για στόχο πόλεις και –πρωτίστως- τις γέφυρές τους. Η κινητικότητα ενός στρατού στον πόλεμο επηρεάζεται συχνά από την έλλειψη μιας γέφυρας που

δισταυρώνεται με ποτάμι. Γι' αυτό και βασικό στοιχείο της στρατιωτικής εκπαίδευσης είναι η γνώση της καταστροφής και ανακατασκευής γεφυρών στο συντομότερο δυνατό διάστημα. Η εξέλιξη αυτής της στρατιωτικής εμπειρίας και σχετικών μελετών είναι οι ελαφρές κινητές γέφυρες που ανεγείρονται και αποσυναρμολογούνται εύκολα και βρίσκουν συχνά εφαρμογή για μη στρατιωτικούς σκοπούς. Τέτοια παραδείγματα είναι οι επιπλέουσες γέφυρες ή πλωτές γέφυρες με βάρκες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότερες γέφυρες του Μεσαίωνα ήταν γέφυρες κατασκευασμένες ειδικά για τις ανάγκες του πολέμου και έπαιζαν κυρίαρχο ρόλο στην άμυνα της πόλης. Γι' αυτό και ήταν συχνά οχυρωμένες, γνωστές ως "Οχυρές γέφυρες". Τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά αυτών των γεφυρών ήταν οι αμυντικοί πύργοι στα δύο άκρα τους και στο κέντρο, καθώς και η στένωση του οδοστρώματος. Τέτοιες γέφυρες που έπαιζαν κυρίαρχο ρόλο στη διάρκεια του Μεσαίωνα ήταν η Pont Valentre του Cahors (Εικ. 7), η παλιά γέφυρα του Λονδίνου (Εικ. 8) και η Pont St. Benezet της Αβινιόν (Εικ. 1 και 8).

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, καταστράφηκε μεγάλος αριθμός γεφυρών λόγω της στρατηγικής σημασίας τους, αγνοώντας τη μεγάλη ιστορική τους σημασία. Αξίζει να αναφέρουμε εδώ την ιστορία δύο από αυτές: Τις Chain Bridge (Εικ.10) και Elizabeth Bridge (Εικ. 11) της Βουδαπέστης. Η

6. Σρι-Λάνκα. Γέφυρες, τρένα, λεωφορεία... Όλα ερείπια μετά το καταστροφικό τσουνάμι του 2004.

7

8

9

10, 11

Ουγγαρία δέχθηκε επίθεση από τα γερμανικά στρατεύματα και οι δύο γέφυρες έπαθαν σοβαρές ζημιές. Η πρώτη ανοικοδομήθηκε σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, αλλά η Γέφυρα της Ελισάβετ άλλαξε σε κρεμαστά τόξα αντί των αρχικών τόξων από χάλυβα, για λόγους τεχνοοικονομικής σκοπιμότητας. Χρησιμοποιήθηκαν μόνο οι βάσεις της αρχικής γέφυρας για τις καμάρες.

Η ιστορία της γέφυρας του ποταμού Κβάι (Εικ 12) της Ταϊλάνδης κατά τη διάρκεια του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου έγινε γνωστή σε όλους με την ομώνυμη χολιγουντιανή ταινία του 1957. Την κατασκεύασαν οι αιχμάλωτοι κατά τη διάρκεια του πολέμου 1942-43, κάτω από τις διαταγές του Ιαπωνικού στρατού. Καταστράφηκε μερικώς από τις αμερικανικές αεροπορικές επιδρομές του 1945 και αποκαταστάθηκε μετά τον πόλεμο. Σήμερα αποτελεί ένα δημοφιλές τουριστικό αξιοθέατο της Ταϊλάνδης.

Λαϊκές ταραχές, είτε ως διαδηλώσεις εναντίον του κυβερνήσαντος κόμματος ή με τη μορφή εμφυλίου πολέμου, είναι δυνατόν να έχουν δυσμενείς συνέπειες ακόμα και για γέφυρες. Για παράδειγμα, η γέφυρα Khorramshahr (Εικ. 13) κατελήφθη από το Ιράκ κατά τη διάρκεια των πρώτων εβδομάδων έναρξης του πολέμου Ιράν-Ιράκ (1980-1988), και διατηρήθηκε υπό την κατοχή του μέχρι το 1982. Η πόλη και η γέφυρα καταστράφηκαν κατά τη διάρκεια των μαχών και ανακατασκευάστηκαν μετά το 1989.

Σύγκρουση σκαφών που κινούνται-σε πλωτά ποτάμια αποτελούν σοβαρή απειλή για τις βάσεις των γεφυρών ή τις υπερκατασκευές τους. Αναφέρονται αρκετές μεγάλες γέφυρες που έχουν καταρρεύσει γι' αυτό το λόγο. Τέτοια παραδείγματα είναι η κατάρρευση των τριών ανοιγμάτων της γέφυρας πάνω από τη λίμνη Μαρακαϊμπο της Βενεζουέλας (Εικ. 14), το 1964, όταν ένα πε-

τρελαιοφόρο συγκρούστηκε με τη μία προβλή-τα, ή η κατάρρευση ολόκληρης της αψίδας της γέφυρας Tjorn στη Σουηδία (Εικ. 15), το 1980, όταν ένα σκάφος έπεσε επάνω της (η γέφυρα αυτή αντικαταστάθηκε με καλωδιακή) και η κατάρρευση ενός από τους δίδυμους πυλώνες της Sunshine Skyway Viaduct (οδογέφυρα) στις ΗΠΑ (Εικ.16), το 1980, όταν ένα πλοίο συγκρούστηκε με μία από τις βάσεις της γέφυρας.

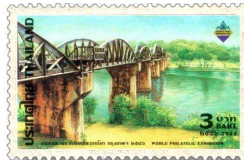
Τέλος, λάθη λόγω έλλειψης γνώσεων ή ανεπαρκούς εμπειρίας είναι ένα κοινό φαινόμενο στον τομέα της μηχανικής, με συνέπεια πολλές καταστροφές. Ανθρώπινα λάθη στο σχεδιασμό και την κατασκευή, ανεπαρκής τεχνογνωσίας ή αμέλεια έχουν προκαλέσει πολλές αποτυχίες, παρέχοντας ταυτόχρονα την ευκαιρία για την απόκτηση γνώσης, πρόσθετων πληροφοριών και ανάπτυξης νέων τεχνολογιών εξαιτίας αυτών των λαθών.

Τέτοιο παράδειγμα είναι η γέφυρα του Κεμπέκ (Quebec Bridge, Εικ. 17). Κατέρρευσε πρώτη φορά το 1907 λόγω λανθασμένων εκτιμήσεων του βάρους της και άλλων λαθών, ενώ το 1917 κατέρρευσε και πάλι λόγω ανεπαρκούς μηχανισμού ανύψωσης.

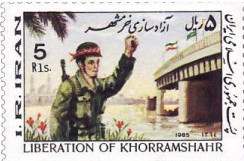
Άλλες καταρρεύσεις για την ίδια αιτία είναι αυτή της Tacoma Narrows Bridge εξαιτίας ελλιπούς εκτίμησης της δυναμικής επίδρασης του ανέμου, και εκείνη της Ashtabula Creek Bridge (Οχάιο, ΗΠΑ) λόγω της προφανούς ανεπαρκούς τεχνολογικής γνώσης των κατασκευαστών.

Η αποτυχία της Tacoma Narrows Bridge (Εικ. 3) άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο στο σχεδιασμό των κρεμαστών γεφυρών ενάντια στην επίδραση της αεροδυναμικής σταθερότητας.

Παντελής Λεούσης
Πηγή: Διαδίκτυο

12

13. Επέτειος της απελευθέρωσης. Σύμβολο η γέφυρα.

14

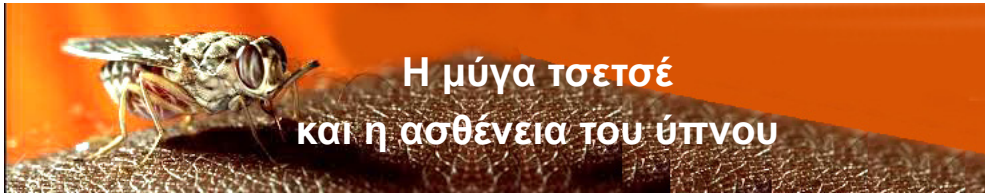

15

16

Η μύγα τσετσέ και η ασθένεια του ύπνου

Η μύγα τσετσέ μοιάζει με τις γνωστές δικές μας μύγες. Οι διαφορές της βρίσκονται στο μεγαλύτερο μέγεθός της, στο χαρακτηριστικό δίπλωμα των φτερών της τα οποία, όταν αναπαύεται, διπλώνουν εντελώς επάνω από την κοιλιά, και στη μεγάλη προβοσκίδα, η οποία εκτείνεται κατευθείαν προς τα εμπρός και είναι συνδεδεμένη με ένα ξεχωριστό βολβό στο κάτω μέρος της κεφαλής τους.

Στον πλανήτη μας υπάρχει από πολύ παλιά. Απολιθωμένες μύγες τσετσέ έχουν βρεθεί σε ορυκτά στρώματα του Κολοράντο (Florissant Fossil Beds), που χρονολογούνται περίπου 34 εκατομμύρια χρόνια.

Τα 23 είδη αυτής της μύγας που ανήκουν στο γένος Γλωσσίνα (Glossina) είναι ενδημικές της ηπειρωτικής Αφρικής, συναντώνται κυρίως μεταξύ των ερήμων της Σαχάρας και του Καλαχάρι. Επί αιώνες αποτέλεσαν μεγάλη πληγή και ήταν υπαίτιες για τεράστιες απώλειες ανθρώπων και ζώων. Αυτό διότι ζουν απομυζώντας από το αίμα των σπονδυλωτών ζώων, μεταφέροντας ταυτόχρονα τα τρυπανόσωμα (μαστιγοφόρα πρωτόζωα) που προκαλούν στους ανθρώπους την ασθένεια του ύπνου και στα ζώα την τρυπανοσωμίαση,

γνωστή και ως "ναγκάνα".

Όταν τα τρυπανόσωμα εισχωρήσουν στο μυϊκό ιστό των σπονδυλωτών, κατευθύνονται πρωτίστως στο λεμφικό σύστημα, κατόπιν στο κυκλοφορικό και τελικά στον εγκέφαλο. Η ασθένεια προκαλεί την διόγκωση των λεμφαδένων, το σώμα του ασθενούς αδυνατίζει και τελικά οδηγείται στο θάνατο.

Εκτός από τους ανθρώπους, οι μύγες τσετσέ φορείς της τρυπανοσωμίαςσης, επηρεάζουν αντιλόπες, βοοειδή, καμήλες, άλογα, πρόβατα, κατσίκες και χοίρους, αλλά και άγρια ζώα όπως κροκόδειλους και βαρανίδες (Δράκιο του Κομόντο κλπ).

Οι μύγες τσετσέ πολλαπλασιάζονται και αναπτύσσονται σχετικά γρήγορα. Παράγουν περίπου τέσσερις νέες γενιές ετησίως και έως 31 γενιές συνολικά, σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Εξαιτίας της επικινδυνότητάς τους και της ιατρικής, κτηνιατρικής και οικονομικής τους σημασίας, έγιναν από παλιά αντικείμενο επιστημονικής μελέτης. Το σχετικά μεγάλο μέγεθός τους (έχουν μήκος 1/2-1 1/2 εκ.) βοήθησε τους εντομολόγους να τις αναπτύξουν στα εργαστήρια και

Σημείο της περιοχής που βρέθηκαν απολιθώματα μύγας τσετσέ.

1. Η Ουγκάντα ανήκει στις χώρες που επλήγησαν ιδιαίτερα από τη μύγα τσετσέ. 2. Τρόποι προφύλαξης από τη μύγα διδάσκονται στα σχολεία. 3. Σε πολλά σημεία της χώρας τοποθετούνται μυγοπαγίδες. 4. Για την καταπολέμησή της οργανώνονται συχνά συνέδρια μεταξύ των κρατών που περιλαμβάνονται στην ακτίνα δράσης της.

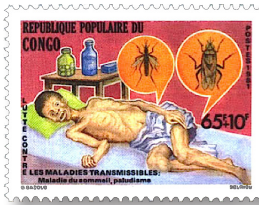
να ανακαλύψουν πολλά για τη μορφολογία, την ανατομία, την ανάπτυξη και το μεταβολισμό τους.

Η ανάπτυξή τους περνά από διάφορα προνυμφικά στάδια με τη μορφή σκουληκιού, κατόπιν γίνονται νύμφες με σκληρό εξωτερικό περίβλημα και μήκος 1 εκ., και, τέλος, γίνονται χρυσαλλίδες, δηλαδή ενήλικες μύγες.

Έχουν επινοηθεί διάφοροι τρόποι ελέγχου των πληθυσμών της μύγας τσετσέ. Ένας από τους πιο απλούς και ανέξοδους είναι οι παγίδες. Πρόκειται για κατασκευές από ηλεκτρικό μπλε ύφασμα (χρώμα που προσελκύει τις μύγες) που μιμούνται τη μορφή των βοοειδών και έχουν ραντιστεί με εντομοκτόνο. Κατάλληλες αποδείχτηκαν και παγίδες από απλά φύλλα, όπως και ραντισμένα δέρματα αγελάδων και βουβαλιών, αλλά και η τοποθέτηση ούρων από βοοειδή, μέσα σε μισή κολοκύθα κοντά στην παγίδα.

Ενδιαφέρον έχει η παρατήρηση μερικών επιστημόνων ότι οι ζέβρες έχουν ρίγες, όχι για να καμουφλάρονται στο ψηλό χορτάρι, αλλά επειδή οι μαύρες και άσπρες λωρίδες τείνουν να συγχέουν τις μύγες τσετσέ και να τις αποτρέπουν από επιθέσεις

Τέλος, μία από τις μεθόδους που χρησιμοποιείται για την μείωση των πληθυσμών των μυγών τσετσέ είναι και η τεχνική στείρωσης. Εκτρέφεται εργαστηριακά μεγάλος αριθμός μυγών, διαχωρίζονται τα αρσενικά, και ακτινοβολούνται με μεγάλες δόσεις ακτίνων γ, ώστε να καταστούν στείρα. Στη συνέχεια αφήνονται ελεύθερα στην άγρια φύση. Καθότι, τα θηλυκά ζευγαρώνουν κατά κάθονα μόνο μία φορά

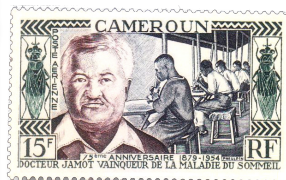
Το τρυπανόσωμα καταλήγει στον εγκέφαλο και προκαλεί το θάνατο.

Μεγάλες και οι καταστροφές στο ζωικό βασίλειο.

Ο Βρετανός Ντέιβιντ Μπρους (άνω), πρωτοπόρος στην ανακάλυψη της ασθένειας.

Ο Γάλλος Ευγένιος Ζαμό ανακάλυψε ότι αιτία της τρυπανοσωμίας ήταν η μύγα τσετσέ.

στη ζωή τους, οποιοδήποτε ζευγάρι με ένα στείρο αρσενικό δεν θα δημιουργήσει απόγονο.

Ο άνθρωπος που πρώτος αναγνώρισε και μελέτησε την επιδημία της ασθένειας του ύπνου ήταν ο Βρετανός βιολόγος David Bruce (1855-1931). Το 1902, επικεφαλής Επιτροπής, εστάλη στην Ουγκάντα και μετά από έρευνες, καθορίστηκε την αιτία της επιδημίας και το ρόλο του στρεπτόκοκκου που μερικές φορές σχετίζεται με την ασθένεια. Ένα χρόνο μετά 1903, επέστρεψε στη Μεγάλη Βρετανία έχοντας ανακαλύψει ότι η ασθένεια του ύπνου προκαλείται από ένα τρυπανόσωμα, και μεταδίδεται στην περιοχή από δύο είδη μύγας τσετσέ: τις *Glossina morbitans* και *Glossina palpalis*. Για την ανακάλυψη του αυτή τιμήθηκε, μεταξύ άλλων, με το Βασιλικό Μετάλλιο.

Ένα άλλο επιστήμων που επίσης έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πρόληψη της ασθένειας του ύπνου στο Καμερούν και άλλες αφρικανικές χώρες ήταν ο Γάλλος γιατρός Eugène Jamot (1879-1937). Το 1910 πήγε στο Καμερούν με μια γαλλική Ομάδα Αποικιακής Υγιεινής, η οποία συνεργάστηκε με Γερμανούς επιστήμονες που ήδη εργάζονταν εκεί για τον ίδιο σκοπό. Ο Jamot ανακάλυψε ότι φορέας της τρυπανοσωμίας που προκαλεί τη διαταραχή ήταν η μύγα τσετσέ. Με την αποστολή πολλαπλών ομάδων επέμβασης στα χωριά, η ομάδα του Jamot πέτυχε να μειωθεί σημαντικά η συχνότητα εμφάνισης της τρυπανοσωμίας στο Καμερούν, και, επομένως, η μετάδοση της ασθένειας.

Λάκης Τσάκωνας

Η ατομική βόμβα στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι

"Θα ήταν λάθος να πιστεύουμε ότι η τύχη της Ιαπωνίας κρίθηκε από την ατομική βόμβα. Η ήττα της δεδομένη πριν ριφθεί η πρώτη βόμβα".

Ούνιστον Τσώρτσιλ

Στις 6 και 9 Αυγούστου 1945 η Χιροσίμα και το Ναγκασάκι πλήττονται από δύο ατομικές βόμβες και από τότε η ιστορία των πολέμων των εθνών γυρίζει σελίδα. Ο τρόμος του πυρηνικού υπερόπλου αλλάζει τις ισορροπίες και στους συσχετισμούς. Για την αναγκαιότητα ή μη της ρίψης της ατομικής βόμβας έχουν γραφεί πάρα πολλά είτε υπέρ της ρίψης, είτε κατά της ρίψης. Αλλά ας δούμε συνοπτικά πως φτάσαμε στην πυρηνική καταστροφή των δύο πόλεων.

Πατέρας της ατομικής βόμβας θεωρείται ο φυσικός Ρόμπερτ Οπενχάιμερ, ο οποίος όταν είδε με τα μάτια του την πρώτη πυρηνική δοκιμή σιγομουρμούρισε τα περίφημα σήμερα λόγια του: *"Τώρα έχω γίνει θάνατος, καταστροφέας των κόσμων"*!

Τον Ιούνιο 1942 διορίζεται επικεφαλής του προγράμματος "Μανχάταν" για την κατασκευή της ατομικής βόμβας. Μετά τη ρίψης των βομβών κατά τη στιγμή της βράβειυσής του για τη συνεισφορά του στον πόλεμο από τον ίδιο τον πρόεδρο Τρούμαν (25 Οκτωβρίου 1945 στον Λευκό Οίκο), ο Οπενχάιμερ δηλώνει δημόσια: *"Κύριε πρόεδρε, αισθάνομαι ότι τα χέρια μου είναι βαμμένα με αίμα"*!

Στην εποχή του μακαρθισμού, ο "πατέρας της ατομικής βόμβας" θεωρήθηκε κίνδυνος για την εθνική ασφάλεια της Αμερικής και το 1954 απομακρύνθηκε ατιμωτικά από την Επιτροπή

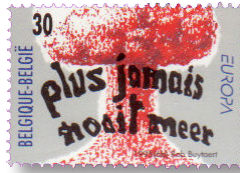
Ατομικής Ενέργειας, όπου από τον Ιανουάριο του 1947 είχε διατελέσει πρόεδρος του συμβουλίου εμπειρογνομόνων της.

Το καλοκαίρι του 1945 ο αμερικανός πρόεδρος Χάρι Τρούμαν ήταν ανήσυχος για τις μεγάλες αμερικανικές απώλειες κατά την κατάληψη της Οκινάβας στις 22 Ιουνίου 1945 (12.000 νεκροί και 38.000 τραυματίες), που δημιουργούσαν το φόβο για μακροχρόνιο πόλεμο και τεράστιο αριθμό θυμάτων, σε περίπτωση που τα συμμαχικά στρατεύματα θα αποβιβάζονταν στα κύρια νησιά της Ιαπωνίας, όπου στάθμευαν 2 εκατομμύρια στρατιώτες, και αποφασίζει τη ρίψη του υπερόπλου.

Τον Ιούλιο του 1945 η καταπονημένη από τον πόλεμο ιαπωνική κυβέρνηση ήταν έτοιμη να παραδοθεί. Όταν το υπουργικό συμβούλιο στο Τόκιο ενημερώθηκε ανεπίσημα για τους όρους παράδοσης που καθορίστηκαν στη διάσκεψη των αρχηγών των συμμάχων στο Πότσνταμ, θεώρησε τους όρους επεικειές και ήταν διατεθειμένος να τους δεχθεί. Αλλά η ιαπωνική ηγεσία αποφάσισε να μην προβεί σε σχόλια μέχρι να δεχθεί τηλεσίγγραφο των συμμάχων από επίσημα κανάλια. Έχοντας αυτό υπόψη, ο ηλικιωμένος πρωθυπουργός Καντάρο Σουζούκι προστάθηκε να είναι πολύ προσεκτικός όταν ρωτήθηκε για τη διακήρυξη του Πότσνταμ. Δυστυχώς όμως χρησιμοποίησε

Ρόμπερτ Οπενχάιμερ

"Ποτέ πια"

Το 1949, 4 χρόνια μετά τον ατομικό βομβαρδισμό της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι, τα Ιαπωνικά ταχυδρομεία εξέδωσαν δύο γραμματόσημα, αφιερωμένα σε ανάμνηση της θέσπισης νόμων που όριζαν ότι "η Χιροσίμα θα οικοδομηθεί ως πόλη Μνημείο Ειρήνης", και "το Ναγκασάκι ως πόλη Διεθνούς Πολιτισμού".

μια λέξη με δυο σημασίες. Σε συνέντευξη τύπου είπε ότι το υπουργικό συμβούλιο υιοθετεί τη θέση “μοκουσάτσου”. Η λέξη μπορεί να σημαίνει “χωρίς σχόλια προς το παρόν”. Αλλά μπορεί επίσης να σημαίνει “αδιαφορούμε”. Το Ιαπωνικό Πρακτορείο Ειδήσεων χρησιμοποίησε από λάθος, στη μετάφραση του, τη δεύτερη σημασία και το ραδιόφωνο του Τόκιο μετέδωσε το λάθος σε όλο τον κόσμο.

Τα πρωτοσέλιδα στις Ηνωμένες Πολιτείες ούρλιαζαν ότι η Ιαπωνία αγνόησε τη διακήρυξη και απέρριψε τους όρους παράδοσης. Τα αποτελέσματα ήταν τραγικά. Ο πρόεδρος Τρούμαν αποφάσισε ότι δεν είχε άλλη επιλογή παρά να προχωρήσει και να ρίξει την ατομική βόμβα. Περισσότεροι από

100.000 άνθρωποι σκοτώθηκαν και οι πόλεις Χιροσίμα και Ναγκασάκι καταστράφηκαν επειδή κάποιος πολιτικός διάλεξε τη λάθος λέξη... (αφελής σκέψη, αλλά, όπως συμβαίνει διαχρονικά, έτσι και τότε η κοινή γνώμη ήταν πολύ εύκολο να παραπλανηθεί).

Αφού πήραν το “πράσινο φως” από την πολιτική ηγεσία, οι στρατιωτικοί επέλεξαν την πόλη της Χιροσίμα (στο νότιο άκρο του Χόνσου, του μεγαλύτερου νησιού της μητροπο-

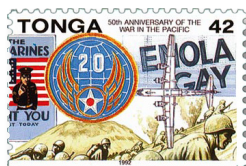
λιτικής Ιαπωνίας), για τη ρίψη της πρώτης ατομικής βόμβας. Την επιχείρηση ανέλαβε ο σμήναρχος Πολ Τίμπρετς, ο οποίος είχε εκπαιδευτεί ειδικά γι’ αυτό το σκοπό. Οδήγησε ένα στρατηγικό βομβαρδιστικό τύπου B29 (βλέπε παραπλευρώς Εικ.), το οποίο έφερε την ονομασία Enola Gay (το όνομα της μητέρας του) και ακριβώς στις 8:15' το πρωί απελευθέρωσε πάνω από την πόλη τη βόμβα ουρανού, που είχε την κωδική ονομασία Little Boy (“Αγοράκι”). 45 δευτερόλεπτα αργότερα, η βόμβα εξερράγη 600 μέτρα πάνω από τη Χιροσίμα.

Μία φωτεινή λάμψη τύφλωσε το πλήρωμα του βομβαρδιστικού και κατόπιν σχηματίστηκε πάνω από το σημείο της έκρηξης ένα κόκκινο νεφέλωμα σε σχήμα μανιταριού. Επί τόπου σκοτώθηκαν στρατιώτες και 78.000 άμαχοι. Οι αγνοούμενοι ξεπέρασαν τις 13.000 και οι βαριά τραυματίες τις 10.000. Για πολλούς από τους επιζήσαντες η ζωή θα είναι μαρτυρική τα επόμενα χρόνια και αρκετές χιλιάδες θα πεθάνουν από καρκίνους.

Όπως έγραψε στο ημερολόγιό του ο συγγραφέας της Enola Gay, Λιούις: “Ένα εκτυφλωτικό φως γέμισε το αεροσκάφος. Γυρίσαμε και κοιτάξαμε τη

“Πρέπει να υποκύψουμε στο αναπόφευκτο... Πρέπει να βάλλουμε τέλος στον πόλεμο το γρηγορότερο”. Αυτοκράτορας Χιροχίτο, 6 Αυγούστου 1945.

Επετειακές εκδόσεις των ατομικών ρίψεων. Δεξιά, το πλήρωμα του Enola Gay.

“Μουσείο Αναμνήσεων” στη Χιροσίμα.

2 Σεπτεμβρίου 1945, τέλος του πολέμου: Ο Στρατηγός Μακ Άρθουρ και ο Αυτοκράτορας Χιροχίτο στο κατάστρωμα του θωρηκτού Μισούρι (3ο). Οι αντιπροσωπίες των συμμάχων και της Ιαπωνίας ετοιμάζονται για την υπογραφή της παράδοσης. Δεξιά: “Η Ιαπωνία παραδίδεται!”

Χιροσίμα. Η πόλη ήταν σκεπασμένη από ένα τρομερό σύννεφο... που ανέβαινε σαν μανιτάρι. Κανείς δεν μιλούσε. Αίφνης, όλοι άρχισαν να φωνάζουν. "Κοιτάξτε, κοιτάξτε, κοιτάξτε! Θεέ μου! Τι κάναμε;"

Οι Αμερικανοί ανυπομονούσαν να τελειώσουν τον πόλεμο και στις 12 του μεσημέρι της 9ης Αυγούστου έριξαν και δεύτερη ατομική βόμβα, αυτή τη φορά στην πόλη Ναγκασάκι. Στο Ναγκασάκι στις 9 Αυγούστου το αεροπλάνο "Bocks' Car" έριξε την ατομική βόμβα "Fat man" που περιείχε πλουτώνιο. Οι νεκροί έφθασαν τις 36.000 και οι τραυματίες τις 40.000. Το ωστικό κύμα κατέστρεψε εντελώς τα κτίρια της πόλης σε μία ζώνη 5 τετραγωνικών χιλιομέτρων.

Μετά και την καταστροφή του Ναγκασάκι οι Ιάπωνες κατανόησαν την ισχύ του νέου όπλου και τη δική τους αδυναμία να συνεχίσουν τον πόλεμο. Στις 10 Αυγούστου ξεκίνησε η διαδικασία παράδοσης της Ιαπωνίας, η οποία ολοκληρώθηκε στις 2 Σεπτεμβρίου 1945, με την επίσημη τελετή επί του αμερικανικού πολεμικού "Μιζούρι", που ναυλοχούσε στον κόλπο του Τόκιο.

Μετά τη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι όλοι κατάλαβαν ότι ο Τρίτος Μεγάλος Πόλεμος δεν θα είναι σαν τους προηγούμενους.

Δημήτρης Βαρελάς

"70 χρόνια από το Ναγκασάκι και τη Χιροσίμα". Αριστερά, κτίρια που διατηρήθηκαν για να θυμίζουν την τραγωδία της Χιροσίμα.

Το 1994, σε ανάμνηση των 50 χρόνων από το τέλος του πολέμου, τα Ταχυδρομεία των ΗΠΑ προγραμματίσαν την έκδοση ενός μικρού φύλλου, ένα γραμματόσημο του οποίου θα απεικόνιζε την έκρηξη της βόμβας της Χιροσίμα. Το κείμενο στο γραμματόσημο έγραφε "Οι ατομικές βόμβες επιτάχυναν το τέλος του πολέμου, Αύγουστος 1945" (1). Ωστόσο, μετά τις έντονες διαμαρτυρίες της Ιαπωνίας και την πίεση από την κυβέρνηση Κλίντον, η εικόνα αντικαταστάθηκε με αυτή του Προέδρου Τρούμαν τη στιγμή που ανακοινώνει το τέλος του πολέμου (2). Έκτοτε, πολλοί δυσαρεστημένοι Αμερικανοί κυκλοφόρησαν πλήθος βινιετών με παραπλήσια εικόνα του γραμματοσήμου που δεν εκδόθηκε (3, 4), με ποικίλες αναγραφές, όπως "Η Ιαπωνία Παραδίνεται το 1945, η Αμερική το 1994" (4), κλπ.

"Περίμενέ με μπαμπά!"

Μία φωτογραφία που έγινε γραμματόσημο και γέμισε συγκίνηση χιλιάδες ανθρώπους. Ο μπαμπάς, ακολουθεί τη φάλαγγα που επιβιβάζεται στο πλοίο που θα τον μεταφέρει στο μέτωπο. Ξαφνικά, μέσα από το πλήθος των συγγενών και φίλων που κατευδώνουν τους στρατιώτες, ένας πισσιρικός αναγνωρίζει τον πατέρα του, ξεφεύγει από το χέρι της μητέρας και πετάγεται προς αυτόν. Δεν είναι βέβαιο αν πράγματι ο φωτογράφος άκουσε αυτό το "περίμενέ με μπαμπά!" Ό,τι όμως και να είπε, η τρυφερότητα και η συγκίνηση που αναδύονται σε αυτή τη φωτογραφία και στον τίτλο της είναι αδιαμφισβήτητα.

Το σουσί

Το σουσί, αυτός ο υπέροχος μεζές για όσους τους αρέσει (!), αναπτύχθηκε τον 7ο αιώνα μ.Χ. στη νοτιοανατολική Ασία, αλλά η χώρα που το προτίμησε ιδιαίτερα ήταν η Ιαπωνία.

Το όνομα "σουσί" προέρχεται από ένα αρχαϊκό γραμματικό τύπο που σημαίνει "με ξινή γεύση", διότι στις απαρχές αποτελείτο από ζυμωμένα θαλασσινά με ξινισμένο ρύζι.

Σήμερα, ένα είδος παραδοσιακού σουσί με το όνομα "ναρεζούσι" παρασκευάζεται περριπου όπως παλιά. Το ψάρι τοποθετείται μέσα σε ξινισμένο ρύζι για να ζυμωθεί, οι πρωτεΐνες των ψαριών διαλύονται σε αμινοξέα εξαιτίας της ζύμωσης και η γεύση τους γίνεται ξινή και "ουμάμι". Μια παραλλαγή αυτής της μεθόδου εμφανίστηκε το 15ο και 16ο αιώνα που περιλάμβανε το πάστωμα του ψαριού χωρίς ρύζι. Αυτές οι δύο τεχνικές αποτελούν τη βάση του σημερινού σουσί.

Στο διάβα των αιώνων και στις διάφορες περιόδους της ιαπωνικής ιστορίας το σουσί υπέστη διάφορες αλλαγές στην ετοιμασία του. Άλλοτε τρωγόταν μόνο το ψάρι και απομακρυνόταν το ρύζι, άλλοτε προσθέτανε ξύδι για καλύτερη γεύση και μεγαλύτερη διάρκεια συντήρησής, άλλοτε πάστωναν το ψάρι.

Η σημερινή μορφή της συνταγής, γνωστή ως σουσί, δημιουργήθηκε από το Χανάγια Χοκί (1799–1858) περίπου το 1820, στο τέλος της εποχής Έντο. Το σουσί του Χανάγια αποτελείτο από ωμά θαλασσινά (σασίμι) και ξυδάτο

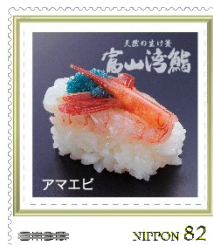
ρύζι, και ήταν μια πρώτη μορφή γρήγορου φαγητού γιατί μπορούσε να παρασκευαστεί γρήγορα και να καταναλωθεί με τα χέρια.

Το σουσί πουλιόταν αρχικά σε πάγκους, οι οποίοι σταδιακά μετεξελίχθηκαν σε "σουσί μπαρ". Σήμερα το βρίσκει κανείς και στα εστιατόρια της Ιαπωνίας και σε ειδικά εστιατόρια σε ολόκληρο τον κόσμο.

Τα πιο γνωστά είδη σουσί που βρίσκονται σχεδόν σε κάθε τέτοιο εστιατόριο είναι τα sashimi, nigiri, maki και temaki. Το maki θα το συναντήσετε και ως sushi roll και είναι ένας ή δύο τύποι ψαριού και λαχανικά τυλιγμένα μαζί με ρύζι σε φύκι, κομμένο σε μικρές ροδέλες στο μέγεθος μιας μπουκιάς. Τα maki είναι η πιο καλή λύση για για όσους δεν αισθάνονται άνετα με το ωμό ψάρι. Το nigiri αναφέρεται σε φέτες ωμού ψαριού που τοποθετούνται πάνω σε μια οβάλ μπάλα από ρύζι και συνήθως τους προστίθεται ελάχιστη ποσότητα wasabi (καυτερή πράσινη πάστα) και σάλτσα σόγιας. Το sashimi είναι φέτες ωμού ψαριού στο πιάτο χωρίς ρύζι και είναι ο πιο βασικός και "καθαρός" τρόπος να γευτείτε σουσί, αλλά ίσως όχι ο πιο κατάλληλος για έναν αρχάριο. Το temaki είναι παρόμοιο με το maki, μόνο που τα υλικά τυλιγούνται σε μορφή κώνου, τον οποίο κρατάμε και τρώμε, όπως ένα τάκο.

Για αυτούς που αρέσκονται στα εξωτικά φαγητά και τα ωμά ψάρια, οι ευχές μας για "καλή όρεξη" είναι δεδομένες.

Π. Λ.

Τέσσερα γραμματοσημα-πρόκληση για τους εραστές του σουσί!

Από την Ινδουιστική θρησκεία

Θεϊκοί γάμοι: Σίβα και Παρβάτι

Μια μέρα, όταν η Παρβάτι ήταν μόλις οκτώ ετών, ο πατέρας της, ο Χιμαβάν, την οδήγησε να γνωρίσει το θεό Σίβα. Έχοντας πάντα έντονη θρησκευτικότητα από μικρή, ήθελε πάντα να τον συναντήσει. Αλλά ο Σίβα, βυθισμένος τους στοχασμούς του, δεν έδωσε προσοχή στο κοριτσάκι.

Μετά από αυτή την πρώτη συνάντηση, η Παρβάτι άρχισε να επισκέπτεται κάθε μέρα το Θεό Σίβα, προσφέροντάς του λουλούδια, με την ελπίδα ότι μια μέρα θα ανοίξει τα μάτια του και θα της μιλήσει. Στο βάθος του μυαλού της είχε σχηματίσει την ιδέα ότι αυτός ήταν ο άνθρωπος που ήθελε να παντρευτεί.

Οι ημέρες έγιναν χρόνια και η Παρβάτι εξελίχθηκε σε μια όμορφη γυναίκα. Όμως ο Σίβα παρέμενε απορροφημένος στην αιώνια έκστασή του. Πώς θα μπορούσε κάποιος να την διαταράξει;

Μια μέρα, η Παρβάτι εμπιστευθεί στον πατέρα της:

- *Θέλω πραγματικά να παντρευτώ το Θεό Σίβα. Όμως βρίσκεται συνέχεια σε διαλογισμό. Πώς θα μπορούσα και εγώ να διαλογίζομαι όπως αυτός;*

Ο πατέρας της Χιμαβάν ήταν πολύ λυπημένος που ο Σίβα δεν έδινε σημασία στην όμορφη κόρη του. Γι' αυτό και αποφάσισε να κάνει ένα τέχνασμα: Να ζητήσει βοήθεια από το Θεό του έρωτα Μαντάνα,

ώστε να διαταράξει το διαλογισμό του Σίβα. Ο Μαντάνα διέθετε τόξο και βέλη από λουλούδια. Συνήθιζε να στοχεύει τα θύματά του με αυτά τα βέλη και στη συνέχεια πρόσθετε και ερωτικά αισθήματα.

Ο Θεός του έρωτα εισάκουσε τον Χιμαβάν και έριξε στα πόδια του Σίβα τα λουλουδένια βέλη του. Τότε, ο Σίβα άνοιξε ξαφνικά το τρίτο του μάτι και μόλις αντιλήφτηκε τον Θεό του έρωτα να στέκεται με το τόξο στα χέρια, του έριξε αμέσως φωτιά και τον κατέκαψε. Μεγάλη ασέβεια να διαταράσσει κανείς το διαλογισμό του Σίβα!

Εν τω μεταξύ, η Παρβάτι στεκόταν εκεί κοντά κρατώντας μια όμορφη γιρλάντα, αλλά ο Θεός Σίβα δεν της έδωσε καμία προσοχή. Έκλεισε πάλι τα μάτια του και βυθίστηκε σε έκσταση.

Βλέποντας αυτό το σκηνικό οι γονείς της Παρβάτι θύμωσαν πολύ για την προσβολή στην κόρη τους από τον Θεό Σίβα και της συνέστησαν να εγκαταλείψει την ιδέα αυτού του γάμου. Αλλά η Παρβάτι δεν άλλαξε γνώμη.

- *Δεν θα φύγω από εδώ, δήλωσε. Από τώρα και στο εξής, θα τρώω μόνο φύλλα.*

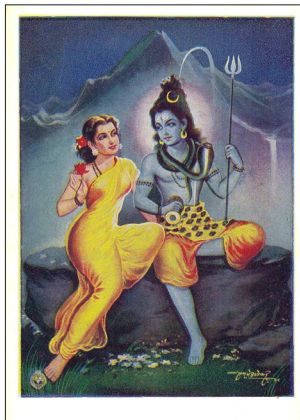
Έτσι και έκανε. Έμεινε εκεί, δίπλα στο Σίβα, τρώγοντας μόνο υγρά φύλλα. Αργότερα άρχισε να τρώει μόνο ξερά φύλλα και στο τέλος έπαψε τελείως να τρώει, οπότε το όνομά της άλλαξε και έγινε

Ο Σίβα χορεύει το χορό Ταντάβα, πηγή του κύκλου της δημιουργίας, της διατήρησης και της διάλυσης.

Σίβα και Παρβάτι

Σίβα και Παρβάτι. Ζωγραφική παρδοσιακής ινδικής τεχνοτροπίας

"Απάρνα", που σημαίνει "αυτός που δεν τρώει ούτε ένα φύλλο." Η Παρβάτι είχε γίνει η θεά Απάρνα λόγω της ακραίας πνευματικής της πειθαρχίας.

Με το διάβα του χρόνου η Παρβάτι προχώρησε ένα βήμα παραπέρα. Δεν έπινε ούτε νερό. Βλέποντας ο πατέρας της ότι η κόρη του είχε γίνει πολύ αδύναμη και προβλέποντας ότι σύντομα θα πεθάνει, πήγε στο Θεό Σίβα και του είπε:

- Μα δεν βλέπετε τι κάνετε στην κόρη μου; Σε όλη τη ζωή της ήθελε μόνο ένα πράγμα, να σας παντρευτεί. Αλλά δεν της έχετε ρίξει ούτε μία ματιά. Αν είστε αποφασισμένοι να μην την παντρευτείτε, τουλάχιστον κοιτάξτε την. Αλλιώς, σίγουρα θα πεθάνει.

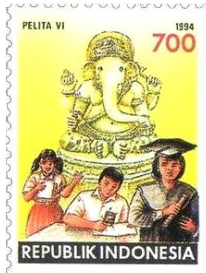
Ο Σίβα, προφανώς σιγκηνημένος, συγκατάνευσε. Ωστόσο, αποφάσισε να δοκιμάσει άλλη μια φορά την αγάπη και αφοσίωσή της πριν την παντρευτεί. Πήρε τη μορφή ενός κοινού ανθρώπου και την πλησίασε.

- Είστε μια τόσο όμορφη κοπέλα, είπε. Γιατί σπαταλάτε το χρόνο σας εδώ; Άκουσα ότι θέλετε να παντρευτείτε τον Σίβα, αλλά τι είδους άνθρωπος είναι αυτός; Περνά όλο το χρόνο στο χώρο αποτεφρώσεων νεκρών, συντροφιά με τα φαντάσματα φίλους του. Η γιρλάντα γύρω από το λαιμό του είναι κατασκευασμένη από κρανία. Πώς μπορείτε να παντρευτείτε κάποιον τόσο φοβερό όπως ο Σίβα; Ξεχάστε τον! Παντρευτείτε ένα φυσιολογικό άνθρωπο, όπως εγώ.

Τα μάτια της Παρβάτι πέταξαν φλόγες.

Γκανέσα, ο θεός με το κεφάλι ελέφαντα, θεός της σοφίας, των τεχνών, των γραμμάτων, γιος του ζεύγους Σίβα-Παρβάτι..

- Αυτό που λέτε είναι αναληθές. Φύγετε από εδώ, και αφήστε με ήσυχη. Ξέρω ποιος είναι Σίβα. Μη μεταφέρετε τις αμφιβολίες και τις υποψίες σας σε μένα. Εγώ ποτέ δεν θα σας παντρευτώ, ποτέ! Θα παντρευτώ μόνο τον Σίβα. Αν δεν μ' αφήσετε αμέσως μόνη, θα σας καταραστώ!

Τότε ο Σίβα επανήλθε πήρε την πραγματική μορφή του και είπε στην συγκινημένη Παρβάτι:

- Θα σας δώσω κάθε ευλογία που επιθυμείτε.

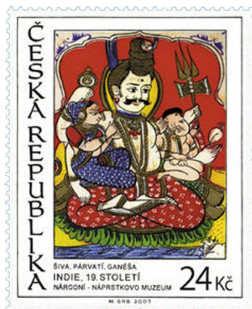
- Δεν ξέρετε ακόμα ποια ευλογία θέλω; ρώτησε η Παρβάτι. Θέλω μόνο να σας παντρευτώ.

- Αυτό θα γίνει, απάντησε ο Σίβα.

Μετά το γάμο τους, η Παρβάτι έμαθε ότι ο Σίβα ήταν σύζυγός της κατά την προηγούμενη ενσάρκωση. Τότε το όνομά της ήταν Σάτι και είχε θυσιαστεί για τον Σίβα. Το θεικό ζεύγος έκανε δύο παιδιά, τον Γκανέσα (με κεφάλι ελέφαντα) και τον Κάρθικ, θεό του πολέμου, που αντιπροσωπεύει το φως, τη δύναμη, την ευτυχία και την επιτυχία.

Η ιστορία της οικογένειας του Σίβα, των προγόνων και απογόνων, δεν έχει τελειωμό, όπως περίπου και των θεοτήτων της δικής μας μυθολογίας. Μόνο που οι Ιντού, αντίθετα με μας, εξακολουθούν να λατρεύουν τους αυτούς τους θεούς. Πάντως, όσοι από τους αναγνώστες μας θέλουν να μάθουν περισσότερα για τον Ινδουισμό, ας ανατρέξουν σε άλλες πηγές πληροφόρησης!

Π. Λ.

Ο Σίβα κρατά δεξιά του Παρβάτι και αριστερά του το γιο του Γκανέσα.

επειδή ο πατέρας της, ο Ντάκσα, είχε προσβάλει τον Σίβα.

Το θεικό ζεύγος έκανε δύο παιδιά, τον Γκανέσα (με κεφάλι ελέφαντα) και τον Κάρθικ, θεό του πολέμου, που αντιπροσωπεύει το φως, τη δύναμη, την ευτυχία και την επιτυχία.

Μία ευτυχισμένη οικογένεια: Σίβα, Παρβάτι, Κάρθικ και Γκανέσα.

Οι Εθνικοί Ύμνοι της Ρωσίας

Στην αρχή η τσαρική αυτοκρατορία δεν είχε εθνικό ύμνο. Κατά τη διάρκεια του πολέμου ενάντια στο Ναπολέοντα χρησιμοποιήθηκαν διάφορα δημοφιλή πατριωτικά τραγούδια και στρατιωτικά εμβατήρια, με πιο δημοφιλές το "Zhayut Turki Nas i Shvedy" (Μας γνωρίζουν οι Τούρκοι και οι Σουηδοί), άγνωστου συνθέτη. Αργότερα, επί βασιλείας του Τσάρου Αλέξανδρου Α' (Εικ.1) χρησιμοποιήθηκε από 1816 έως το 1833 η μελωδία του βρετανικού εθνικού ύμνου "God save the king" (Ο Θεός σώζει το βασιλέα), σε λόγια του ποιητή Βασίλι Ζουκόφσκι (Εικ. 2) και τίτλο "Molitva ruskich" (Η προσευχή των Ρώσων).

Το 1833, ο τσάρος Νικόλας Α' ανέθεσε στον καλό συνθέτη Α. Fedorovic L'νον (δάσκαλο του Γκλίνκα) τη σύνθεση νέου εθνικού ύμνου, για να δώσει μεγαλύτερη αιγλή στον εαυτό του και στην αυτοκρατορία. Τίτλος του: "Bože, Carja chrani!" (Ο Θεός σώζει τον Τσάρο) που εμφανώς αποτελεί παράφραση του τίτλου του βρετανικού ύμνου. Το κείμενο ήταν και πάλι του Βασίλι Ζουκόφσκι (Εικ. 2). Ο ύμνος αυτός έμεινε σε χρήση μέχρι την πτώση της αυτοκρατορίας το 1917.

Το 1918, μετά από κατάληψη της εξουσίας από τους Μπολσεβίκους, ο Λένιν επέλεξε να υιοθετήσει ως νέο εθνικό ύμνο της ΕΣΣΔ

την "Διεθνή" (Εικ. 3, 4), γνωστό ύμνο των εργατών που αργότερα έγινε ύμνος της Κομμουνιστικής Διεθνούς. Η μουσική συντέθηκε το 1888, από τον Γάλλο Πιέρ ντε Γκετέρ (Εκ. 3), πάνω σε κείμενο του επίσης Γάλλου, οδηγού φορτηγού, Εζέν Ποτιέ (Εικ. 4) που είχε γραφτεί το 1871. Επομένως, ο πρώτος εθνικός ύμνος της Σοβιετικής Ρωσίας είχε ξένους συντελεστές.

Η ρωσική μετάφραση της "Διεθνούς" ανετέθη στον Γεωργιανό ποιητή και πατριώτη Ακάκι Τσερετέλι (Εικ. 5).

Με την έκρηξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Στάλιν βρέθηκε αντιμέτωπος με τη ναζιστική εισβολή, διακηρύσσοντας προς όλους τους λαούς της Σοβιετικής Ένωσης "πατριωτικό πόλεμο". Ωστόσο, η "Διεθνής"

δεν ήταν πια ο ιδανικός εθνικός ύμνος για την περίσταση. Γι' αυτό και το 1943 προκήρυξε διαγωνισμό για ένα νέο ύμνο. Στο διαγωνισμό, μεταξύ άλλων, συμμετείχαν και οι σπουδαίοι συνθέτες Αράμ Χατσατουριάν (Εικ. 6) και Ντιμίτρι Σοστακόβιτς (Ει. 7). Τελικά επελέγη

η σύνθεση του συνθέτη και διευθυντή της χορωδίας του Κόκκινου Στρατού Α. Αλεξαντρόφ (Εικ. 8), ο οποίος δεν έκανε άλλο από του να βελτιώσει τη μουσική ενός προηγούμενου, του "Ύμνου του Κόμματος των Μπολσεβίκων", του 1939. Τον επεξεργάστηκε σε τρόπο ώστε να προ-

1

2. Ο Βασίλι Ζουκόφσκι (καθήμενος) και ο Πούσκιν, με τον Γκλίνκα στο πιάνο.

3 & 4. Παρτιτούρα της "Διεθνούς" με τους δύο συντελεστές της: Εζέν Ποτιέ (λόγια) και Πιέρ Ντε Γκετέρ (μουσική).

5. Ο Ακάκι Τσερετέλι τμήθηκε από τους Σοβιετικούς και από την πατρίδα του Γεωργία

6., 7, 8, 9. Αράμ Χατσατουριάν και Ντιμίτρι Σοστάκοβιτς συμμετείχαν στο διαγωνισμό για το νέο ύμνο της ΕΣΣΔ. Ο Αλεξάντρ Αλεξαντρόφ, ιδρυτής της χορωδίας του Κόκκινου Στρατού, εισήγαγε νέο ύμνο βελτιώνοντας ένα παλιό, και ο Σεργκέι Μιχαλκόφ έβαλε τα λόγια.

σαρμοστεί στους στίχους που έγραψαν ο Σεργκέι Μιχαλκόφ και ο ποιητής Α.Υρεκλιαν (μάλλον με κάποια πρόταση και του ίδιου του Στάλιν (Εικ. 10).

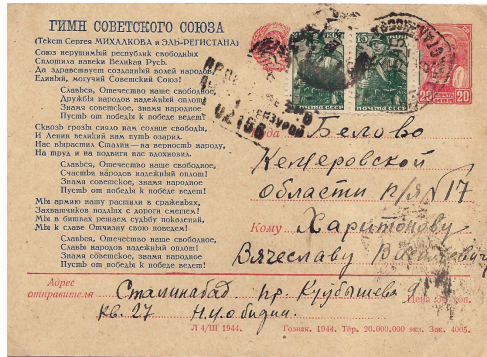
Ο νέος εθνικός ύμνος είχε τίτλο "Sojuz nesusimj geriiiblik" (Ακατάλυτη Ένωση των Δημοκρατιών, Εικ. 11). Είχε σφριγηλή μουσική, καλή μουσικότητα και μία τροφή που εξυμνεί το Στάλιν. Με αυτό τον ύμνο ο Κόκκινος Στρατός έφθασε θριαμβευτικά μέχρι το Βερολίνο.

Μετά το θάνατο του Στάλιν το 1953 και την άνοδο στην εξουσία του Κρουτσόφ (Εικ. 11), άρχισε σιγά-σιγά η λεγόμενη "αποσταλινοποίηση". Αναπόφευκτη αυτού ήρθαν στην επιφάνεια τα εγκλήματα του δικτάτορα "πατερούλη". Ωστόσο, αλλαγή ολόκληρου του ύμνου δεν ετίθετο. Ήταν μελωδικός, είχε γράψει ιστορία... Το 1977 αποφασίστηκε να διατηρηθεί η ίδια μουσική του Αλεξαντρόφ, με τροποποίηση του κειμένου στα σημεία που υπήρχαν οι αναφορές στο Στάλιν και στη ναζιστική Γερμανία.

Ο ύμνος αυτός θα παραμείνει σε ισχύ μέχρι την ημέρα της διάλυσης της Σοβιετικής Ένωσης

10

11. Μονόφυλλο με τον σοβιετικό ύμνο, επονομαζόμενο και "Ύμνο του Στάλιν" καθώς αναφέρει και τον ίδιο.

12

Αποσπάσματα από την δεύτερη και τρίτη τροφή του σταλινικού ύμνου.

(21.12.1991). Με τη γέννηση της νέας Ρωσικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας (RSFSR γεννιέται) ο τότε Πρόεδρος Μπόρις Γιέλσιν εισήγαγε έναν παλιό χορωδιακό ύμνο με τίτλο "Patrioticeskaja Pesnja" (πατριωτικό τραγούδι), σε μουσική του μεγάλου Μ. Γκλίγκα (Εικ. 13) και κείμενο του Α. Μασιστόφ. Ήταν σύνθεση του 1833, αφιερωμένη στην πόλη της Μόσχας. Έτσι, η νέα Ρωσία βρέθηκε με έναν ακόμα εθνικό ύμνο αξιοπρόσεκτης μουσικής αξίας, για τον οποίο υπήρξαν όμως πολλές αντιρρήσεις.

Φθάνοντας στα πιο πρόσφατα χρόνια, το 1998 είχαμε την παραίτηση του Γιέλσιν και την αντικατάστασή του από τον Βλαντιμίρ Πούτιν. Τα προβλήματα που κληρονόμησε πολλά. Αποσχιστικές τάσεις, ανεξαρτητοποιήσεις, γεννήσεις νέων κρατών, με φυσική συνέπεια το καθένα από αυτά να επαναφέρει τους παλιούς δικούς του εθνικούς ύμνους, που στο σύνολό τους αναφέρονταν στην ελευθερία. Αντίθετα, σε αυτή την περίοδο κρίσης, οι φωνές των νοσταλγών της παλαιάς ΕΣΣΔ γίνον-

13. Γκλίνκα

"Ύμνου του Στάλιν" και αντικαθιστώντας το κείμενο με ένα νέο που γράφτηκε από τον ίδιο ποιητή, τον Μιχάλκοφ. Τίτλος του "Gimn Rossijskoj Federacii" (Ύμνος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Ρωσίας) (Εικ. 14). Με αυτό τον τρόπο ικανοποιήθηκαν τόσο οι "νοσταλγοί", αφού άκουγα και τραγουδούσαν την ίδια μελωδία, αλλά και οι άλλοι

νταν όλο και πιο δυνατές. Διαμαρτύρονταν για τις "χαμένες αξίες του παρελθόντος", όπως εξυμνούνταν στο κείμενο του προηγούμενου ύμνου.

Έτσι, στο τέλος του 2000, ο Πούτιν έφερε διτάγμα στο Κοινοβούλιο, αντικαθιστώντας τον ύμνο του Γκλίνκα με την μουσική του

14. Λόγια και μουσική του σημερινού ύμνου.

του δεν

ανέχονταν το κείμενο που τους παρέπεμπε σε χρόνους που ήθελαν να ξεχάσουν.

Ο συνθέτης Πίτερ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι (Εικ. 15) έτρεφε ιδιαίτερη συμπάθεια για τον τσαρικό ύμνο "Ο Θεός σώζει τον Τσάρο" Α.Φ. Λ'νον. Γι' αυτό και συμπεριέλαβε το θέμα του σε πολλά από τα έργα του, όπως:

"Θριαμβευτική Εισαγωγή, πάνω στον ύμνο της Δανίας", έργο 15
 "Σλαβικός Ύμνος", έργο 31 για ορχήστρα
 "Εισαγωγή 1812" έργο 49, για ορχήστρα
 "Εμβατήριο των εθελοντών του στόλου"
 "Εορταστικό Εμβατήριο της στέψης"
 "Καντάτα για τη 200η επέτειο των γενεθλίων του Μεγάλου Πέτρου"

Αλλά και ο Γάλλος συνθέτης Γκουνό χρησιμοποίησε το ίδιο θέμα σε δύο από τα έργα του.

Παντελής Λεούσης

Οι τρεις τελευταίες επιθυμίες του Μεγάλου Αλεξάνδρου

Όταν ο Μέγας Αλέξανδρος κατάλαβε ότι επρόκειτο να πεθάνει, κάλεσε του στρατηγούς του και τους ανακοίνωσε τις τελευταίες επιθυμίες του:

1. Να μεταφερθεί το φέρετρό του στους ώμους από τους καλύτερους γιατρούς της εποχής.

2. Τους θησαυρούς που είχε αποκτήσει (ασήμι, χρυσάφι και πολύτιμους λίθους) να τους σκορπίσουν σε όλη τη διαδρομή, μέχρι τον τάφο του.

3. Τα χέρια του να μείνουν έξω από το φέρετρο και να κουνιούνται στον αέρα για να τα βλέπουν όλοι.

Ένας από τους στρατηγούς του, έκπληκτος από τις ασυνήθιστες επιθυμίες του, ρώτησε τον Αλέξανδρο ποιο είναι οι λόγοι. Τότε, ο Μεγάλος Στρατηλάτης τους εξήγησε:

- Θέλω οι μεγάλοι γιατροί να δεικνύσουν το φέρετρό μου για να δείξουν με αυτό τον τρόπο ότι ούτε εκείνοι δεν έχουν τη δύναμη να θεραπεύσουν!

- Θέλω το έδαφος να καλυφθεί από τους θησαυρούς μου για να μπορούν όλοι να βλέπουν ότι τα αγαθά που αποκτούμε εδώ παραμένουν!

- Θέλω τα χέρια μου να κινούνται στον αέρα για να βλέπουν οι άνθρωποι ότι ερχόμαστε με τα χέρια άδεια και με τα χέρια άδεια φεύγουμε, όταν τελειώνει για μας ο πιο πολύτιμος θησαυρός, που είναι ο χρόνος!

Φώτης Πετρόπουλος

Κρεμμύδι ή Κρόμμυον

Το κρεμμύδι μαζί με το σκόρδο που φιλοξενήθηκε σε παλαιότερο τεύχος αποτέλεσαν για πολλές δεκαετίες μαζί με ένα κομμάτι ψωμί το ταπεινό προσφάι του Έλληνα φτωχού και του Έλληνα αγρότη.

Το φυτό αυτό ανήκει στην βοτανική οικογένεια των Liliaceae και μας δίνει το υπόγειο μέρος του (βολβός) για αρτυματική χρήση, αλλά και το φύλλωμα του ως λαχανικό. Κατάγεται από την περιοχή της νότιας Σιβηρίας όπου συναντάται ως αυτοφυές. Οι Χαλδαίοι το καλλιέργησαν πρώτοι πριν και από την Ομηρική εποχή, και αργότερα διαδόθηκε ως ένα πολύ δημοφιλές λαχανικό στην Αίγυπτο.

Δείγμα του γεγονότος αυτού είναι και οι τοιχογραφίες στην μεγάλη Πυραμίδα όπως περιγράφει ο Ηρόδοτος, αλλά και η παρουσία βολβού στο χέρι ανακαλυφθείσας μούμιαις, εξ ου συνάγεται και η πίστις των Αιγυπτίων ότι το κρεμμύδι είχε θεϊκές ιδιότητες.

Στη χώρα μας καλλιεργείται ευρύτατα ως λαχανοκομικό φυτό, τόσο από αγρότες όσο και από ερασιτέχνες κηπουρούς, για κατανάλωση είτε ως νωπού λαχανικού όσο και ως αποξηραμένου αρτύματος. Πολλά όμως είδη κρεμμυδιών χρησιμοποιούνται και ως κηποτεχνικά φυτά (παρτέρια βολβών), διότι οι σφαιρικές ταξιανθίες τους εμφανίζουν ποικιλία χρωματισμών.

Η καλλιέργεια των κρεμμυδιών στη χώρα μας είναι γνωστή από την εποχή του Ομήρου, ο οποίος το αναφέρει τόσο στην Ιλιάδα όσο και στην Οδύσσεια.

Ο πατέρας της Βοτανικής Θεόφραστος περιγράφει τα διάφορα είδη ανάλογα με τον τόπο καλλιέργειάς τους, ενώ αναφέρονται και

από τον Αριστοφάνη στις *Θεσμοφοριάζουσες*.

Η Μήλος, στην αρχαία εποχή, είχε την προσωνυμία "Κρομμυούσα" λόγω της μεγάλης ποσότητας κρεμμυδιών καλής ποιότητας που παρήγε.

Οι παλαιοί πολεμιστές πριν από την μάχη έτρωγαν κρεμμύδια που θα τους καθιστούσαν περισσότερο αξιόμαχους αλλά και οι φιλόσοφοι κατανάλωναν πολλά κρεμμύδια στα συμπόσια στην προσπάθειά τους να διεγείρουν το πνεύμα τους.

Ήταν αγαπημένο φαγητό των Ισραηλιτών, αλλά και των Ινδών. Η καλλιέργεια τους αναφέρεται στις ιερές Βέδες, πριν από 5000 χρόνια.

Το κρεμμύδι, λόγω των συστατικών του, χρησιμοποιείται ως φαρμακευτικό φυτό, είτε σε μορφή επιθεμάτων για δερματικά νοσήματα, είτε σε μορφή διαφόρων παρασκευασμάτων αντιπυρετικής, καταπραυντικής, καρδιοτονωτικής ή άλλης δράσεως. Χρησιμοποιείται επίσης ως αφέψημα, αλοιφή ή και βάμμα. Ακόμη και τα φύλλα του αποξηραμένου βολβού χρησιμοποιούνται ως βαφική ουσία για αυγά ή υφάσματα.

Συγγενικά είδη των κρεμμυδιών είναι το πράσο, το σχινόπρασο που καταναλώνονται ως νωπό λαχανικό, κ.ά.

Η γνωστή κρεμμυδόσουπα θεωρείται από τα δημοφιλέστερα σκευάσματα της Γαλλικής κουζίνας.

Είναι άξιο απορίας γιατί ενώ το κρεμμύδι είναι είδος ευρύτατα διαδεδομένο σε όλο τον κόσμο, στα θεματικά γραμματόσημα δεν κατέχει ιδιαίτερη θέση αριθμού εκδόσεων.

Γιάννης Σπαντιδάκης
Γεωπόνος -Κηποτέχνης

Ανθος κρεμμυδιού.

Λευκά κρεμμύδια.

Οι Αιγύπτιοι είχαν αποδώσει στο κρεμμύδι θεϊκές ιδιότητες.

Ανοικτή επιστολή...

...προς νέους θεματικούς

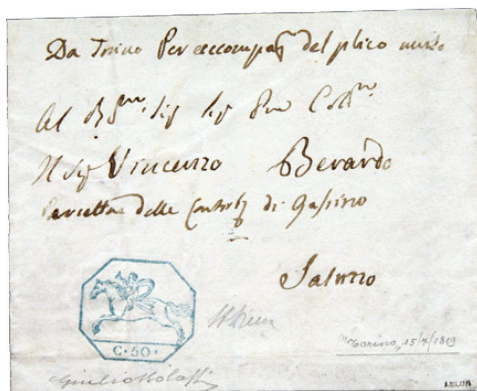
Η "Ανοικτή Επιστολή" είναι μία μόνιμη στήλη του περιοδικού μας, στην οποία παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκτεθεί σε επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP-FEPA, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

Τα μονόφυλλα

Ένα από το σπουδαιότερα και χρησιμότερα φιλοτελικά αντικείμενα που χρησιμοποιούμε στις θεματικές συλλογές μας είναι τα μονόφυλλα. Η παρούσα στήλη έχει και άλλοτε αναφερθεί σε αυτά. Ωστόσο, η ιδιαίτερη σημασία τους, αλλά και η στο μεταξύ εμφάνιση νέων θεματικών μελών μας, μας υποχρεώνει να επανέλθουμε, παρουσιάζοντας αναλυτικά και περισσότερο εμπειριστατωμένα τις διάφορες κατηγορίες τους. Διότι η καλύτερη γνώση των μονόφυλλων και η ακριβής διάκριση των πολλών διαφορετικών ειδών τους είναι απαραίτητη όχι μόνο ως εγκυκλοπαιδική φιλοτελική μόρφωση, αλλά και ως αναγκαία γνώση που ο εκθέτης οφείλει να εμφανίζει επάνω στο εκθεσιακό του φύλλο. Διότι κάθε μονόφυλλο πρέπει να συνοδεύεται απαραίτητως από τις φιλοτελικές πληροφορίες που επεξηγούν το είδος του (επίσημο, ημιεπίσημο, ιδιωτικό κλπ.) και το έτος (ή, ακόμα καλύτερα, την ημερομηνία) της πρώτης κυκλοφορίας του. Άρα η καλή γνώση των μονόφυλλων είναι παράγων που μπορεί να συμβάλει σε μία υψηλότερη βαθμολογία.

Λίγη ιστορία

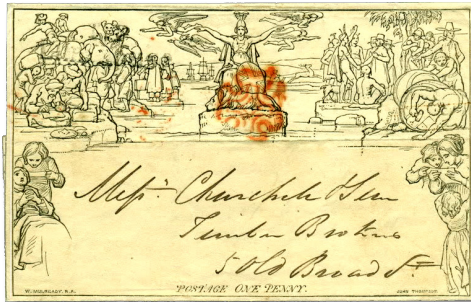
Το 1818, το Βασίλειο της Σαρδηνίας έθεσε σε κυκλοφορία ένα πλίκο (αναδιπλούμενο χαρτί σε σχήμα φακέλου) με τίτλο "carta postale bollata" (ενσφραγιστος ταχυδρομικός χάρτης), ο οποίος έφερε μια ανάγλυφη σφραγίδα που απεικόνιζε έφιππο ταχυδρόμο σαλπικτή. Οι πλίκοι αυτοί έμειναν γνωστοί με το όνομα "cavallini" (αλογάκια) και εκδόθηκαν σε τρεις διαφορετικές κλάσεις (15, 25 ή 50 c.) που αναγράφονταν στο κάτω μέρος της σφραγίδας. Με αυτά τα χαρακτηριστικά, θα μπορούσε κανείς να θεωρήσει τα cavallini ως τα πρώτα μονόφυλλα ή και πρώρα ταχυδρομικά αντικείμενα με προπληρω-

μένο τέλος.

Ωστόσο, ο πρώτος επίσημος εικονογραφημένος προπληρωμένος φάκελος-μονόφυλλο γεννήθηκε στις 1 Μαΐου 1840, μαζί με το πρώτο γραμματόσημο, το γνωστό μας "black penny", ως αποτέλεσμα της ταχυδρομικής μεταρρύθμισης του Δεκεμβρίου 1839 που εμπνεύστηκε ο Rowland Hill. Πρόκειται για αναδιπλούμενο επιστολόχαρτο, στην πρόσοψη του οποίου, γύρω από τον χώρο της διεύθυνσης, υπήρχε ένα σύνολο αλληγορικών συνθέσεων, με κυρίαρχη την μορφή της "Βρετανίας". Το μονόφυλλο αυτό ονομάστηκε "Mulready" από το όνομα του ζωγράφου William Mulready που το σχεδίασε.

Στο κάτω μέρος του, κάτω από την θέση που προορίζεται για τη διεύθυνση, υπήρχε με γράμματα η ένδειξη της ονομαστικής αξίας του: "μία

πένα" ή "δύο πένες". Όταν μετά την αναδίπλωση η επιστολή έπαιρνε τελικά την μορφή φακέλου, τότε σφραγιζόταν με βουλοκέρι.

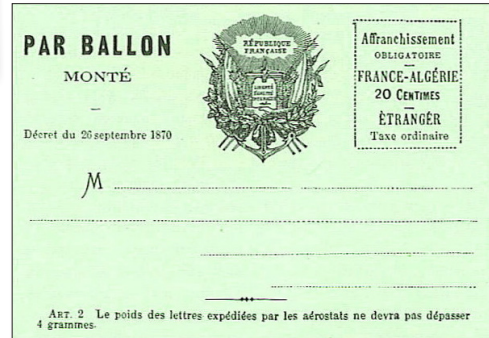
Στην Ελβετία, στο καντόνι της Γενεύης, μονόφυλλα με τη μορφή αναδιπλούμενης επιστολής εκδόθηκαν το 1846. Έφεραν έντυπο γραμματόσημο πράσινου χρώματος, των 5 c. Χρησιμοποιήθηκαν όμως ελάχιστα και σήμερα είναι γνωστά μόνο 24 αντίτυπα.

Το 1867 ακολούθησε με παρόμοια έκδοση η Ελβετική Συνομοσπονδία και το 1849 το Αννόβερο, του οποίου οι προπληρωμένοι φάκελοι έφεραν περίτεχνη διακόσμηση του ταχυδρομείου (Reichspost) χωρίς έντυπο γραμματόσημο.

Το 1851 ήταν η σειρά της Πρωσίας να εκδώσει παρόμοιου τύπου μονόφυλλα, ενώ αυτά της Αυστρίας που κυκλοφόρησαν το 1861 έφεραν και αυτά έντυπο γραμματόσημο.

Στη Γαλλία, οι πρώτες cartes-postes (ταχυ-

δρομικές κάρτες) εμφανίστηκαν το 1870, με γραμματόσημο των 20 c. Ήταν η εποχή του Γαλλο-γερμανικού πολέμου και την πολιορκίας του Παρισιού. Τα μονόφυλλα αυτά διευκόλυναν

την επικοινωνία με τους πολιορκημένους μέσω αεροστάτων.

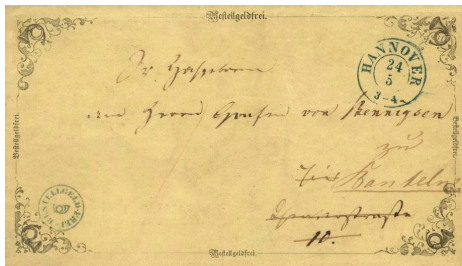
Τα χρόνια που ακολούθησαν όλες οι χώρες ενστερνίστηκαν την πρακτική της έκδοσης ταχυδρομικών μονόφυλλων και, με τον καιρό, δημιουργήθηκαν οι διάφορες μορφές τους, με κυρίαρχη αυτή των επιστολικών δελταρίων.

Τα μονόφυλλα μπορούμε να τα ξεχωρίσουμε στις εξής κατηγορίες:

- Μονόφυλλα επίσημα
- Μονόφυλλα ημεπίσημα
- Ιδιωτικά μονόφυλλα γραμματοσημασμένα κατόπιν παραγγελίας
- Μονόφυλλα επίσημα με διαφημίσεις
- Ιδιωτικά μονόφυλλα με διαφημίσεις
- Μονόφυλλα αγγελιών
- Μονόφυλλα αιχμαλώτων πολέμου
- Μονόφυλλα αναμνηστικά
- Μονόφυλλα ιδιωτικών εταιριών
- Φάκελοι έτοιμοι για ταχυδρόμηση (prêts-à-poster)
- Μονόφυλλα ρεπικέ

Μονόφυλλα επίσημα

Αρχίζοντας από τα επίσημα μονόφυλλα, μπορούμε να πούμε ότι είναι αυτά με την μικρότερη δυσκολία αναγνώρισης, κυρίως διότι κυκλοφόρησαν σε μεγαλύτερες ποσότητες και για μεγάλα χρονικά διαστήματα, με συνέπεια η εικόνα τους να είναι λίγο ή πολύ γνωστή στους περισσότερους συλλέκτες. Πολλά μάλιστα είναι τόσο γνωστά, ώστε και αυτή η φιλοτελική περιγραφή τους να μην είναι απαραίτητη, τουλάχιστον όταν περι-

λαμβάνονται σε συλλογές που εκτίθενται στις χώρες που αυτά εκδόθηκαν. Ένα ελληνικό μονόφυλλο της Ταχυδρομικής Υπηρεσίας του 1901, για παράδειγμα, όταν εκτίθεται στην Ελλάδα δεν έχει ανάγκη φιλοτελικού υποτιτλισμού. Αντίθετα, αν η συλλογή προορίζεται για διεθνή παρουσία, η φιλοτελική πληροφορία είναι απαραίτητη. Ίσως κάποιος κριτής από την Κορέα ή τη ...Βραζιλία να μην το γνωρίζει.

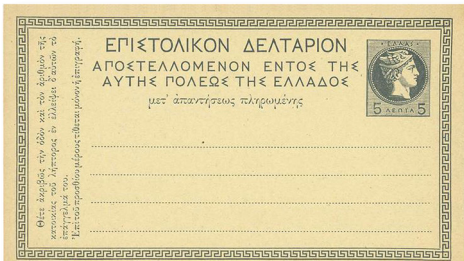
Καθώς τα επίσημα μονόφυλλα είναι τόσο πολλά σε αριθμό και ποικιλία και υπάρχουν από τα μέσα του 19ου αιώνα, θα δυσκολευτεί κανείς να βρει θέμα που να μην υποστηρίζεται από αυτά. Παρουσιάζονται σε διάφορες μορφές, όπως αναδυλούμενες επιστολές, επιστολικά δελτάρια (καρτ ποστάλ), φάκελο με έντυπο γραμματόσημο, αερογράμματα κλπ.).

Σήμερα θα μας απασχολήσουν τα μονόφυλλα με τη μορφή επιστολικών δελταρίων.

Οι έντυπες παραστάσεις τους, διακρίνονται στις παρακάτω τέσσερις κύριες κατηγορίες.

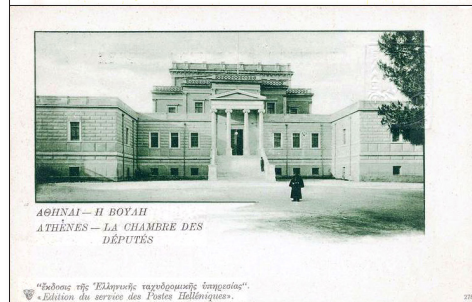
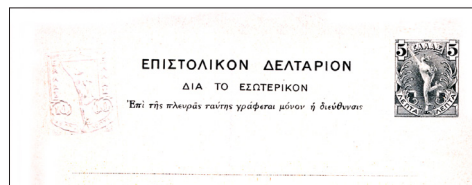
- Φέρουν έντυπο γραμματόσημο, χωρίς οποιαδήποτε άλλη εικονογράφηση ή κείμενο, στη

- Φέρουν έντυπο γραμματόσημο και ταυτόχρονη εικονογράφηση ή/και κείμενο στην πλευρά του γραμματοσήμου. Τόσο το έντυπο γραμμα-

τόσημο, όσο και το κείμενο ή η εικονογράφηση είναι θεματικά αξιοποιήσιμα.

- Φέρουν έντυπο γραμματόσημο στη μία πλευρά και κείμενο ή εικονογράφηση στην άλλη. Όλα τα στοιχεία τους αξιοποιήσιμα.

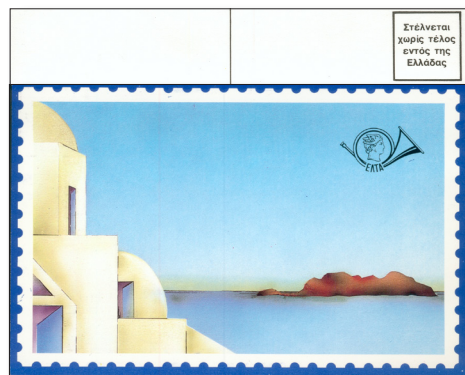

μία ή στην άλλη πλευρά. Αυτού του τύπου μονόφυλλα ήταν από τα πρώτα που εμφανίστηκαν και συνεχίζουν να εκδίδονται από πολλές χώρες μέχρι τις μέρες μας. Η θεματική τους χρήση περιορίζεται στα όσα στοιχεία μπορεί να προσφέρει το έντυπο γραμματόσημο και κάποιος θυρεός ή έμβλημα που ενδεχομένως συνυπάρχει.

• Φέρουν έντυπο γραμματόσημο και χρήσιμο κείμενο στη μία πλευρά, και κείμενα ή/και εικονογράφηση στην άλλη, με επίσης όλα τα στοιχεία αξιοποιήσιμα.

• Από τη μία πλευρά φέρουν μόνο ένδειξη

ατέλειας, χωρίς οποιοδήποτε άλλο στοιχείο. Από την άλλη φέρουν μόνο (αξιοποιήσιμη) εικονογράφηση.

Τονίζεται εδώ ότι όλες οι εκτυπώσεις στις οποίες αναφερόμαστε παραπάνω αφορούν σε αυτές που έγιναν αποκλειστικά από το ταχυδρομείο. Πρόκειται δηλαδή για επίσημα μονόφυλλα, με τη μορφή που εκδόθηκαν, χωρίς την προηγούμενη μεσολάβηση ιδιωτών ή την κατοπινή επέμβαση ιδιωτικού τυπογραφείου. Διότι αυτά τα άλλα θα τα εξετάσουμε ξεχωριστά, σαν ιδιαίτερες κατηγορίες, με τα δικά τους χαρακτηριστικά και ιδιομορφίες, αφού άλλα είναι εκθέσιμα και άλλα όχι.

(Συνεχίζεται)

Παντελής Λεούσης

Σφάλματα, σφάλματα...

Στη ζωή μας όλοι κάνουμε σφάλματα. Μικρά ή μεγάλα. Σφάλματα κάνουν και τα ταχυδρομεία, στην Ελλάδα και παντού. Και

τα δικά μας επηρεάζουν εμάς και τον περίγυρό μας, αυτά τα ταχυδρομείων όμως παραπληροφορούν το ευρύ κοινό, δίνοντας λάθος ή διαστρεβλωμένες εικόνες, λάθος χρονολογίες... Και αναρωτιέται κανείς πώς είναι δυνατόν ένα γραμματόσημο που περνά από δεκάδες μάτια πριν βγει στην κυκλοφορία, να εμφανίζεται τελικά με λάθη, συχνά κραυγαλέα, όπως αυτά που παρουσιάζονται παρακάτω, και τα οποία δεν δημιουργήθηκαν κατά την διαδικασία της εκτύπωσης και παραγωγής.

Το Δεκέμβριο του 2017 ο Καναδάς εξέδωσε ένα τευχίδιο με απεικόνιση της σημαίας και φάρων της χώρας. Ένα από τα γραμματόσημα εμφάνιζε στα αριστερά του φάρου ένα μικρό σπίτι. Όσοι γνώριζαν την περιοχή ξαφνιάστηκαν. Το σπίτι, στην πραγματικότητα, ήταν στα δεξιά του φάρου. Η πληροφορία έφτασε γρήγορα στο Ταχυδρομείο, εκλήθη άμεσα το "καλλιτεχνικό" και σε λίγες μέρες εμφανίστηκε η σωστή εικόνα του τοπίου!

Όμως η απροσεξία των αρμοδίων έχει παλιά ιστορία. Σε γραμματόσημο του 1903 βλέπομε το Χριστόφορο Κολόμβο να παρατηρεί το "Νέο Κόσμο" με ένα μονόκιολο. Όμως ο Κολόμβος δεν ευτύχησε στην εποχή του να ιδεί και να χρησιμοποιήσει ένα τέτοιο εργαλείο, αφού τα κιάλια εφευρέθηκαν 117 χρόνια αργότερα!

Α. Τ.

Γαλιλαίος: "Erpur si muone"!

"Και όμως κινείται"! Η φράση αυτή που, όπως λέγεται, εκστόμισε ο μεγάλος φυσικός, μαθηματικός, αστρονόμος και φιλόσοφος Γαλιλαίος Γαλιλέι (Galileo Galilei, 1564–1642), απέμεινε σαν σύμβολο της δύναμης της επιστήμης απέναντι σε κάθε προσπάθεια να σκεπαστεί το φως της αληθινής γνώσης. Ήταν τότε που αποδεχόμενος το δόγμα του Κοπέρνικου ότι "ο Ήλιος στέκει ακίνητος, με τη Γη να περιστρέφεται γύρω του εκτελώντας διπλή κίνηση", ήρθε αντιμέτωπος με το ιερατείο της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας.

Η κοινή αντίληψη της εποχής ήταν ότι ο Ήλιος, η Σελήνη και τα άστρα γύριζαν γύρω από τη Γη, η οποία έμενε ακίνητη. Όποιος ήταν αντίθετος σε αυτή την παραδεδεμένη διδασκαλία δημιουργούσε πολλούς εχθρούς και τον θεωρούσαν αιρετικό.

Μετά την εφεύρεση του τηλεσκοπίου από τον Γαλιλαίο το 1609 και τις παρατηρήσεις του, οι επιστήμονες του Πανεπιστημίου της Πάδοβα, που υποστήριζαν ακόμα τις αριστοτελικές αντιλήψεις και αμφέβαλαν για την εγκυρότητα των αστρονομικών του ανακαλύψεων, αγωνίστηκαν να συγκεντρώσουν υποψίες για το άτομο του στα μάτια των εκκλησιαστικών αρχών. Αποτέλεσμα ήταν να κληθεί σε απολογία από την Ιερά Εξέταση και να καταδικαστεί σε φυλάκιση (1633), παρά το γεγονός ότι αναγκάστηκε να αποκηρύξει δημόσια τις πεποιθήσεις του. Κύρια κατηγορία για την καταδίκη του ήταν η αθέτηση του Διατάγματος του Καταλόγου Απαγορευμένων που, με-

ταξύ άλλων, υποστήριζε την ακινησία της γης. Το κύριο αμέλημα που έφερε στο προσκήνιο το Διάταγμα αυτό ήταν η δημοσίευση του έργου του Γαλιλαίου Διάλογος περί των δύο Μεγίστων Συστημάτων του Κόσμου (1632), τα γραφόμενα του οποίου, σύμφωνα με τους αρμόδιους του Ιεροδικείου, παράβαιναν ρητά την παραπάνω εντολή.

Κατά την παράδοση, ο Γαλιλαίος τελειώνοντας την απαγγελία της "απαρνήσεως" των πεποιθήσεών του που έκανε γονατιστός, καθώς σηκώνόταν χτύπησε το πόδι του στο έδαφος και πρόσθεσε: "Και όμως κινείται" (εννοώντας τη Γη). Υπάρχουν διάφορες εκδοχές για του πού, τότε και κατά πόσο είπε πράγματι αυτή τη φράση, διότι αν την είχαν ακούσει οι δικαστές δεν θα ξέφευγε την καταδίκη του σε θάνατο "επί της πυράς". Κάποιοι ιστορικοί πιστεύουν ότι ειπώθηκε κατά την μεταφορά του στο χώρο κράτησής. Τοποθετούν μάλιστα το σημείο κάτω από το ρολόι του Αρχιεπισκόπου

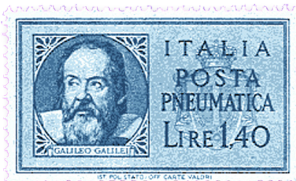
Η γέφυρα του Μπρούκλιν σε γερμανικό ΦΠΗΚ.
Έκδοση για τα 200 χρόνια από το θάνατο του Röbling.

Ascanio Piccolomini.

Την ποινή φυλάκισης του Γαλιλαίου μετέτρεψε σε κατ' οίκον περιορισμό ο Πάπας Ουρβανός Η', ενώ τρεις από τους δέκα καρδινάλιους δικαστές είχαν αρνηθεί να υπογράψουν την καταδίκη του.

Ο Γαλιλαίος, με το τηλεσκόπιό του, παρατήρησε πρώτος τους κρατήρες, τα όρη και τις πεδιάδες στην επιφάνεια της Σελήνης. Ανακάλυψε ότι η Σελήνη στρέφει πάντα προς τη Γη το ίδιο ημισφαίριό της. Παρατήρησε τις ηλιακές κηλίδες, τον δακτύλιο του Κρόνου χωρίς ωστόσο να μπορέσει να τις εξηγήσει, αποκάλυψε την αστρική φύση του Γαλαξία μας και απέδειξε την ισχύ της ηλιοκεντρικής θεωρίας, παρατηρώντας τις φάσεις της Αφροδίτης και ανακαλύπτοντας 4 από τους δορυφόρους του Δία (Ιώ, Ευρώπη, Γανυμήδης και Καλλιστώ) τους οποίους ονόμασε Άστρα των Μεδίκων, προς τιμή του προσάτη του, Κόσιμο Β' των Μεδίκων. Οι παρατηρήσεις του αυτές αποτέλεσαν την αρχή του τέλους για την πεποίθηση που υποστηριζόταν μέχρι τότε από το εκκλησιαστικό και επιστημονικό κατεστημένο, πως το Σύμπαν είναι τέλεια πλασμένο και πως η Γη είναι στο κέντρο του Σύμπαντος.

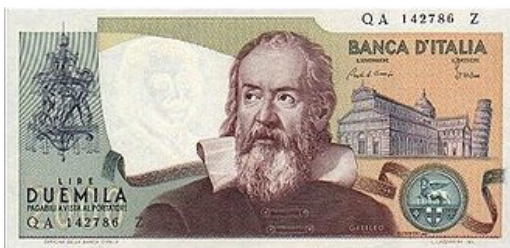
Μεταξύ των άλλων ανακαλύψεων του Γαλιλαίου μπορούν να αναφερθούν αυτές του "Συγχρονισμού του εκκρεμούς" (διάσημος

Ο Γαλιλαίος σε ιταλική έκδοση "πνευματικού ταχυδρομείου".

λαμπτήρας του θόλου της Πίζας), της "υδροστατικής ισοροπίας" για τον καθορισμό του συγκεκριμένου βάρους των σωμάτων, ένα είδος θερμομέτρου ("termoscopio"), γεωμετρικούς παχυμετρικούς διαβήτες, μηχανές ανύψωσης νερού, τις φάσεις της Αφροδίτης, τα ηλιακά σημεία κ.λπ.

Τυφλός, γέρος και άρρωστος, χτυπημένος από οικογενειακές πικρίες, αλλά περιβαλλόμενος από τους πολυάριθμους οπαδούς και μαθητές του, πέθανε το 1642. Ο τάφος του βρίσκεται στον Καθεδρικό Ναό του Santa Croce (Τιμίου Σταυρού) της Φλωρεντίας. Ανά τους αιώνες, χιλιάδες κόσμου έχουν επισκεφτεί το μέρος εκείνο για να τιμήσουν τη μνήμη του μεγάλου άνδρος που είχε το θάρρος να κηρύξει εκείνο που πίστευε σ' έναν κόσμο που του ήταν εχθρικός.

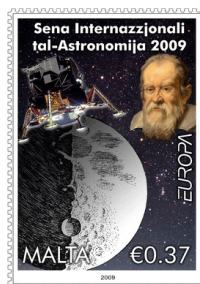

Ιταλικό χαρτονόμισμα προς τιμή του μεγάλου επιστήμονα.

Τη χρονιά του θανάτου του Γαλιλαίου γεννήθηκε ο Ισαάκ Νεύτων, που βασιζόμενος μεταξύ άλλων στη δουλειά του Γαλιλαίου και του Κέπλερ ολοκλήρωσε την επιστημονική επανάσταση στον τομέα της φυσικής και έθεσε τα θεμέλια της κλασικής φυσικής.

Ο Πάπας αποκατέστησε τη μνήμη του Γαλιλαίου στις 31 Οκτωβρίου 1992, 300 χρόνια μετά το διωγμό του.

Παντελής Λεούσης

Πολλές είναι οι χώρες που τίμησαν τη μνήμη του Γαλιλαίου με εκδόσεις γραμματοσήμων. Δεξιά, ο Καθεδρικός Ναός του Τιμίου Σταυρού της Φλωρεντίας όπου αναπαύεται η σορός του.

Δύο φωτογραφίες σύμβολα

Στις 30 Απριλίου του 1945, ενώ ακόμα διεξάγονταν μάχες μέσα στην πόλη του Βερολίνου, ένας 24χρονος Ρώσος στρατιώτης, ο Μιχαήλ Πέτροβιτς Μίνιν, ύψωσε τη ρωσική σημαία πάνω από το Ράιχσταγκ (γερμανικό Κοινοβούλιο). Για να μπει και να την αναρτήσει χρειάστηκε τη βοήθεια άλλων τεσσάρων στρατιωτών. Όλοι μαζί έσπασαν τη μεγάλη πόρτα του μεγαλόπρεπου κτηρίου και αντάλλαξαν πυροβολισμούς με τους Γερμανούς που υπήρχαν ακόμα μέσα.

Ωστόσο, η σοβιετική σημαία δεν έμεινε για πολύ στη θέση της. Με την αποχώρηση των πέντε Σοβιετικών, η γερμανική σημαία επανήλθε στη θέση της.

Δύο ημέρες μετά, οι υπερασπιστές της πόλης υπέστησαν συντριπτική ήττα. Έτσι, στις 2 Μαΐου, δύο άλλοι Ρώσοι στρατιώτες ανύψωσαν ανεμπόδιστα τη σημαία με το σφυροδρέπανο, αυτή τη φορά στην κορυφή του κτηρίου. Στο μεταξύ, ο εβραϊκής καταγωγής Ουκρανός στρατιώτης/φωτογράφος Γιεβγένι Χαλδέι που φωτογράφιζε τα τεκταινόμενα και τους ακολουθούσε, σκαρφάλωσε μέχρι την οροφή του Ράιχσταγκ και κατάφερε να απαθανατίσει τη στιγμή που ο

στρατιώτης αναρτούσε τη σημαία.

Η φωτογραφία αυτή στάθηκε αρκετή για να του εξασφαλίσει επαγγελματική καταξίωση και υστεροφημία. Εκτός από τις πολλές άλλες χρήσεις της (αφίσες, δημοσιεύσεις κλπ.), έγινε και γραμματόσημο, όχι μόνο στη Ρωσία, αλλά και σε Αν. Γερμανία, Κούβα, Ουγκάντα, Κογκό, Ισραήλ (για να τιμηθεί ο εβραϊκής καταγωγής φωτογράφος) και αλλού.

Στο μεταξύ, μερικές χιλιάδες μίλια μακριά, στο γιापωνέζικο νησί της Ιβοζιμα, μαίνονταν οι μάχες. Λίγο πριν τη λήψη της φωτογραφίας του Χαλδέι στο Βερολίνο, μία άλλη φωτογραφία έμελλε να κάνει διάσημο έναν άγνωστο μέχρι τότε

Αμερικανό φωτογράφο, τον Τζο Ρόζενταλ (Joe Rosenthal). Ήταν αυτή που απεικόνιζε Αμερικανούς πεζοναύτες τη στιγμή που προσπαθούν να στήσουν την αστερόεσσα σημαία πάνω σε ένα λόφο.

Η φωτογραφία του Ρόζενταλ έγινε εξαιρετικά δημοφιλής, ανατυπώθηκε σε χιλιάδες δημοσιεύσεις, κέρδισε το Βραβείο Πούλιτζερ φωτογραφίας και έφτασε να θεωρείται στις ΗΠΑ ως μία από τις σημαντικότερες και πιο αναγνωρίσιμες εικόνες του πολέμου.

Για την ιστορία, από τους

Τρία από τα πολλά γραμματόσημα που εκδόθηκαν σε πολλές χώρες με βάση τη φωτογραφία του Γιεβγένι Χαλδέι. Το τρίτο, του Ισραήλ, είναι αυτοκόλλητο, αυτόματης μηχανής.

Εκδόθηκε για να τιμηθεί ο εβραϊκής καταγωγής φωτογράφος.

έξη άνδρες που εικονίζονται στην παραπάνω φωτογραφία, οι τρεις (Franklin Sousley, Harlon Block και Michael Strank) σκοτώθηκαν στη μάχη, ενώ οι επιζήσαντες (John Bradley, Rene Gagnon και Ira Hayes) έγιναν διάσημοι και κέρδισαν τιμές εξαιτίας αυτής της απεικόνισης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι λίγα χρόνια μετά, ο γλύπτης Felix de Weldon φιλοτέχνησε το Μνημείο των Πεζοναυτών. Ένα γλυπτό σύ-

μπλεγμα που βρίσκεται στο κοιμητήριο του Άρλιγκτον και έχει σαν πρότυπο τη φωτογραφία του Ρόζενταλ.

Δύο φωτογραφίες σύμβολα, για τις δύο όψεις ενός και του ίδιου πολέμου. Του πολέμου δύο φασιστικών, милитарιστικών δυνάμεων που συμάχησαν και αποφάσισαν να κατακτήσουν τον κόσμο. Ευτυχώς για την ανθρωπότητα, απέτυχαν.

Λ. Τ.

Η θρυλική φωτογραφία του Τζο Ρόζενταλ αποτέλεσε το πρότυπο για την δημιουργία του περίφημου γλυπτού συμπλέγματος που φιλοτέχνησε ο αμερικανός Felix de Weldon.

Ένα ιστιοφόρο που λεγόταν "Θερμοπύλαι"!

Το "κλίπερ" (ταχύ ιστιοφόρο) "Thermopylae" είχε κύτος από μέταλλο και κατάστρωμα από ξύλο. Παρόμοιοι τύπου πλοία εμφανίστηκαν στα μέσα του 19ου αι. και είχαν ως προορισμό την γρήγορη μεταφορά εμπορευμάτων.

Ναυπηγήθηκε στο Λονδίνο για την Aberdeen Line, η οποία ιδρύθηκε το 1825 και χρησιμοποίησε το πλοίο για το εμπόριο τσαγιού με την Κίνα. Στο παρθενικό ταξίδι του προς τη Μελβούρνη πέτυχε ρεκόρ ταχύτητας, καλύπτοντας την απόσταση σε 63 ημέρες. Μέχρι σήμερα παραμένει το συντομότερο ταξίδι με πανιά.

Το 1872, το "Θερμοπύλες" συναγωνίστηκε το επίσης κλίπερ "Κάτι Σαρκ" από την Σανγκάη προς το Λονδίνο και το ξεπέρασε κατά επτά ημέρες, αφού όμως το Cutty Sark είχε χάσει το πηδάλι του. Από το 1882 και μετά, το "Θερμοπύλες" μετέφερε μαλλί από την Αυστραλία. Ωστόσο, στις μεταφορές μαλλιού το Cutty Sark αποδείχτηκε ταχύτερο.

Το 1897, το ιστιοφόρο με το ελληνοπρεπές όνομα πουλήθηκε στην Πορτογαλία για εκπαιδευτική χρήση και μετονομάστηκε σε "Pedro Nunes". Στις 13 Οκτωβρίου 1907, δύο πολεμικά του Πορτογαλικού Ναυτικού το ρυμούλκησαν έξω από τον ποταμό Τάγο και, κοντά στην πόλη Κασκαίς, το βύθισαν με τορπιλισμό και με όλες τις τις προβλεπόμενες ναυτικές τιμές. Στην τελετή παρευρέθηκε και η Amelia de Orleans, βασίλισσα της Πορτογαλίας.

Cutty Sark

Π. Α.

Ο κόκορας, ως σύμβολο!

Μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα, ο πληθυσμός ήταν κατά κύριο λόγο αγροτικός, και σχεδόν κάθε αγρόκτημα είχε το κοτέτσι του. Ο κόκορας ήταν ένα κατοικίδιο ζώο που ξεχώριζε από τα άλλα ζώα της αυλής ή της φάρμας. Ξεχώριζε από το υπερήφανο ανάστημά του, τα φωτεινά χρώματα, τη χαρακτηριστική και δυνατή φωνή του (1). Γι' αυτό δεν είναι παράξενο που επελέγη ως έμβλημα, που βρέθηκε σε τοπωνύμια, πατρώνυμα, κοινά ονόματα, εικονογραφικές εκφράσεις... Κάποτε μάλιστα έφτασε και να αποτελεί σύμβολο. Ακριβώς σαν τέτοιο θα το εξετάσουμε παρακάτω.

1- Ηλιακό σύμβολο

Ο ζήλος για το τραγούδι που επιδεικνύει ο κόκορας κάθε πρωί με το έβγα του ήλιου, γοήτευε ανέκαθεν τους ανθρώπους. Υπήρξαν μάλιστα και θεωρήσεις ότι αυτό το λάλημα ήταν που προκαλούσε την εμφάνιση του άστρου της ημέρας (1). Γι' αυτό και το όμορφο πουλί συμβολίζει έκτοτε το "ξεκίνημα", την αρχή της ημέρας. Αν μάλιστα λάβουμε υπόψη την ένταση του λαλήματός του, θα καταλάβουμε γιατί δεν ήταν δύσκολο να του αποδοθεί και ο συμβολισμός του ξυπνητηριού! (2, "Ξύπνα!")

1

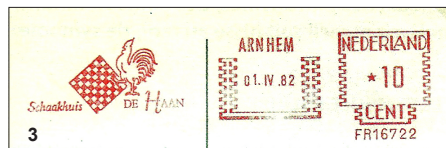

2

Κατ' αναλογία, αντιπροσωπεύει επίσης την αυγή της ζωής και την παιδική ηλικία, ενώ στους βόρειους ευρωπαϊκούς πολιτισμούς συνδέεται με τα παιχνίδια και την εκπαίδευση..

2- Θρησκείες και τελετουργίες

Στην ελληνική μυθολογία, ο κόκορας είναι χαρακτηριστικό πουλί του Ασκληπιού, του θεού της ιατρικής, αλλά και του Δία και της Αθηνάς. Για τους Ρωμαίους, ήταν αφιερωμένος στον Άρη, τον θεό του πολέμου, ενώ οι Ρωμαίοι ιερείς προέβλεπαν τα μελλοντικά εξετάζοντας πώς ένας κόκορας σιμπολογούσε τους σπόρους που ήταν τοποθετημένοι σε μια σκακιέρα. (3)

3

YOM KIPPUR

Το να είναι κανείς σύμβολο μπορεί να του στοιχίσει την ίδια του τη ζωή! Πολλοί πολιτισμοί έχουν θυσιάσει κοκκρία για να κερδίσουν την εύνοια των θεών. Οι Ρωμαίοι για την προστασία του σπιτιού τους, οι ναύτες της Κεϋλάνης του 17ου αιώνα για να εξασφαλίσουν ευνοϊκούς ανέμους, στο Μπενίν για να επανέλθει στη ζωή πρόσωπο που πέθανε από βίαιο θάνατο... Στη Γουινέα, για το καλωσόρισμα ενός ξένου στο σπίτι, σφάζουν ένα κόκορα, ενώ την παραμονή της γιορτής του Γιομ Κιπούρ στο Ισραήλ, κατά την τελετή του καταρότ, οι Εβραίοι Ασκενάζι θυσίαζαν παλαιότερα έναν κόκορα για εξιλέωση. (4)

Ο κόκορας εισάγει την αυγή μιας νέας περιόδου στη χριστιανική θρησκεία. Στην Ιβηρική Χερσόνησο, η λειτουργία του μεσουκτιού των Χριστουγέννων ονομάζεται "Λειτουργία του κόκορα", διότι είναι

5. Εορταστικό μονόφύλλο Πορτογαλίας (1943)

αυτός που διακηρύσσει τη γέννηση του Ιησού. (5)

Με την ευκαιρία της Μεγάλης Παρασκευής, υπενθύμιζε την τριπλή άρνηση του Αποστόλου Πέτρου, την οποία ο Ιησούς είχε προβλέψει: "Πριν αλέκτορα φωνήσαι, τρις απαρνήση με". Αυτή η άρνηση έχει συμβάλει στο να παραδοθεί ο Ιησούς στους βασανιστές του και να οδηγηθεί στο θάνατο.

Το πρωί του Πάσχα, όμως, ενώ οι καμπάνες ηχούν χαρμόсуνα, ο κόκορας είναι και πάλι παρών για να εορταστεί η Ανάσταση του Χριστού, το πέραςμα από το σκοτάδι στο φως, η νίκη του καλού ενάντια στο κακό. Κατά το Μεσαίωνα, ο κόκορας συμβό-

λιζε τον ιεροκήρυκα που πρέπει να ξυπνήσει όσους κοιμούνται ακόμα .

Στο Ισλάμ, ο μουεζίνης έχει καθήκον να καλεί τους πιστούς σε προσευχή πέντε φορές την ημέρα. Αυτό μέχρι να έρθει το "πλήρωμα του χρόνου", οπότε "ένας μεγάλος λευκός κόκορας θα έρθει για να ανακοινώσει την τελική κρίση και την ανάσταση των νεκρών". (6)

3- Ο κόκορας ανεμοδείκτης

Τον 9ο αιώνα, ο Πάπας Νικόλαος διέταξε την εγκατάσταση ενός κόκορα στην κορυφή του καμπαναριού για να υπενθυμίζει την άρνηση του Πέτρου. Είναι επίσης αποδεκτό ότι, αντιμετωπίζοντας πάντα στον άνεμο, ο κόκορας αντιπροσω-

πτεύει τον Χριστό Λυτρωτή. Διότι ο Χριστός είναι αυτός που καθορίζει προς τα πού πρέπει να περιστραφεί ο ανεμοδείκτης. (7)

7

Ας μη λησμονούμε ωστόσο ότι ο ανεμοδείκτης είχε και μια αναμφισβήτητη πρακτική σημασία: την πρόγνωση του καιρού, χάρη στην ένδειξη κατεύθυνσης του ανέμου. Σήμερα βέβαια, χάρη στους δορυφόρους, οι προβλέψεις είναι πολύ πιο αξιόπιστες και μακροπρόθε-

σμες. (8)

4 – Χαρακτηριστικά της προσωπικότητας

Με την ιδιαιτερότητα της συμπεριφοράς του, τη σιλουέτα και τα χρώματά του, ο κόκορας συμβολίζει πολλά γνωρίσματα του ανθρώπινου χαρακτήρα. Κατ' αρχήν είναι συνώνυμος με την αρρενωπότητα και την ικανότητα αποπλάνησης. Οι Γάλλοι λένε: "Ένας καλός κόκορας μπορεί να τιμήσει δέκα κότες!" Αλλά και το όνομα "Κόκορας" αποδίδεται συχνά σε κάποιον φανατικό κυνηγό του ποδόγυρου. Οι Άγγλοι πάνε ακόμα παραπέρα. Στην αγγλική αργκό κόκορας σημαίνει επίσης "πέος".

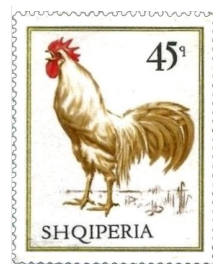
Στην ελληνική αρχαιότητα, το μαχητικό πνεύμα των αθλητών συγκρινόταν με αυτό του κόκορα. Οι νικητές των Παναθηναίων λάβαιναν ένα κύπελλο διακοσμημένο με κοκόρια και δάφνες, όπως μπορούμε να διακρίνουμε στο γραμματόσημο της σειράς των Ολυμπιακών Αγώνων του 1896, που είναι και το πρώτο που απεικονίζει κόκορα (9).

Η επιθετικότητα που επιδεικνύει ο κόκορας για να υπερασπιστεί το έδαφος του έδωσε την ιδέα στους ανθρώπους να οργανώσουν κοκορομαχίες, επιλέγοντας συγκεκριμένες φυλές και ενισχύοντας τα νύχια τους με μεταλλικές λεπίδες. (10)

9

Αυτή η παράδοση είναι ακόμα ζωντανή στη Νοτιοανατολική Ασία και την Κεντρική Αμερική, αλλά έχει απαγορευτεί στην Ευρώ-

6

8

10

Κινεζικό μονόφυλλο

πη. Στην Βόρεια Γαλλία ήταν ακόμη δημοφιλής τον περασμένο αιώνα.

Εξαιτίας της ανδρείας του, ο κόκορας, συνοδευμένος από ένα πρόβατο και μια πάπια, επιλέχθηκε ως ο πρώτος επιβάτης αερόστατου, στις 19 Σεπτ. 1783. (11)

5- Σύμβολο ταυτότητας

Στα χρόνια της Αναγέννησης ο κόκορας έγινε σύμβολο της γαλλικής βασιλικής αυλής και αργότερα ολόκληρης της Γαλλίας. Τον συναντάμε σε πλήθος εικονογραφίες του 15ου αιώνα, αλλά και στις διακοσμήσεις της Αίθουσας των Καθρεφτών των Βερσαλλιών, μαζί με εραλδικά κρίνα. (12)

Η Γαλλική Επανάσταση τον χρησιμοποίησε επίσης. (13) Γι' αυτό και τον συναντάμε επάνω στο χέρι της Μασσαλιώτιδας, στο ανάγλυφο της Αψίδας του Θριάμβου του Παρισιού. (14)

Κατά τη διάρκεια ένοπλων συγκρούσεων, έχει επαγγελματικά συμβολίσει τις αρετές της υπερηφάνειας, του μαχητικού πνεύματος και της γενναιότητας της Γαλλίας. Γι'

αυτό και πολλά γαλλικά σωματεία τον έχουν συμπεριλάβει στο ακρωνύμιο τους (15).

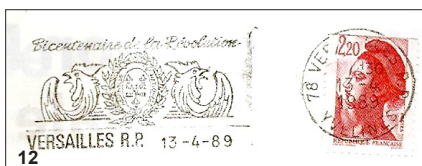
Σφραγίδα από έγγραφο της εποχής της Γαλλικής Επανάστασης

Το 1913, ο ζωγράφος Pierre Paulus δημιούργησε το επίσημο έμβλημα της Βαλλονίας (γαλλόφωνο Βέλγιο): Ένας κόκορας με σηκωμένο το δεξί του πόδι. Η στάση αυτή θεωρήθηκε "τολμηρή". Είναι στραμμένος προς τα δυτικά, προς τους αδερφούς του, τους ομόγλωσσους Γάλλους! (15).

Χαρακτηριστικός και ο πολύχρωμος κόκορας της πόλης Barcelos που αποτελεί το τουριστικό σύμβολο της Πορτογαλίας. (16) Προέρχεται από ένα θρύλο του 16ου αιώνα. Ένας προσκυνητής του Αγίου Ιακώβου της Κομποστέλας κατηγορήθηκε άδικα για ένα έγκλημα που είχε μείνει ατιμώρητο. Κατά τη στιγμή της εκτέλεσής του δήλωσε στο δικαστή ότι αν ήταν αθώος, ο ψητός κόκορας που ήταν έτοιμος να γευτεί θα άρχιζε το τραγούδι. Το θαύμα πραγματοποιήθηκε και ο προσκυνητής αφέθηκε ελεύθερος να συνεχίσει την πορεία του.

Έκτοτε ο κόκορας έγινε από τα σύμβολα των προσκυνητών του Αγίου Ιακώβου της Κομποστέλας.

Τέλος, ο κόκορας είναι το έμβλημα του κυβερνητικού κόμματος της σημερινής Γουινέας, μιας μικρής χώρας που είναι ανεξάρτητη από το 1970. (17)

12

14

14

15

Αναμνηστική σφραγίδα βελγικού φιλοτελικού συλλόγου, με τον κόκορα, έμβλημα της Βαλλονίας.

16

17

Από το ομώνυμο άρθρο του Γάλλου Jacques Chautemps (*Philatelie Francaise*, No 677, Αυγ. 2017)

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Καλαθοσφαίριση

1. Μια φορά κι έναν καιρό στην Αμερική:

- Ένας αιδεσιμότατος επινόησε το νέο αθλήμα
- συνέβη πάνω από εκατό χρόνια πριν

2. Το νέο παιχνίδι επεκτάθηκε δυναμικά:

- παίζεται σε όλο τον κόσμο
- έχει δικό του όνομα σε κάθε γλώσσα
- πολλοί προσπάθησαν να το μιμηθούν

3. Άρχισε με 13 και κατέληξε με 50 κανονισμούς που:

- ελέγχουν τους κανόνες του παιχνιδιού
- επισημαίνουν το πλαίσιο επαφής των αντιπάλων
- καθορίζουν τη σωστή άμυνα

4. Το μπάσκετ έχει δικό του εξοπλισμό και αξεσουάρ:

- χρειάζεται αίθουσες και γήπεδα
- χρειάζεται καλάθια στις άκρες του γηπέδου
- χρειάζονται εμφανίσεις και ειδική μπάλα

5. Νικητής είναι εκείνος που καταφέρνει:

- να βάλει τη μπάλα στο καλάθι
- καλύπτει στην άμυνα τους αντιπάλους
- προσπερνά κάνοντας ντρίμπλα με την μπάλα
- μάχεται για την κατοχή της σε όλο το γήπεδο.

6. Μπάσκετ μπορεί να παίξει ο καθένας:

- ξεκινώντας για διασκέδαση, φτάνει στην επιτυχία,
- βελτώνει την σωματική δύναμη και διασκεδάει,
- ένα αναπηρικό αμαξίδιο δεν είναι εμπόδιο.

7. Το μπάσκετ είναι ένα ομαδικό παιχνίδι:

- Πρωταθλήματα που διοργανώνουν Ομοσπονδίες
- εθνικές ομάδες και αθλητικά σωματεία χωρών που συμμετέχουν σε αυτά

8. Οι πρωταγωνιστές του αθλήματος:

- αυτοί που αγωνίζονται στο γήπεδο
- που παίζουν για τίτλους, κύπελλα και φήμη
- ορισμένοι από αυτούς έχουν γίνει είδωλα

9. Οι συν-δημιουργοί του θεάματος:

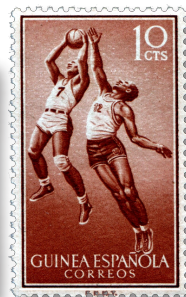
- προπονητές γυμνάζουν και καθοδηγούν τις ομάδες
- το κοινό αποδοκιμάζει τους διαιτητές
- όλα καταγράφονται από τους δημοσιογράφους

10. Το ξεκίνημα των διεθνών αγώνων ήταν δύσκολο:

- συνέβαλαν στη διάδοση επιδείξεις κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων
- οργανώθηκαν τοπικά και ηπειρωτικά πρωταθλήματα
- Το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα: Κορυφαίο επίτευγμα

11. Για να κερδίσεις στον αθλητισμό χρειάζεται:

- γρηγορότερα, ψηλότερα, δυνατότερα, σύμφωνα με το σύνθημα των Ολυμπιακών Αγώνων
- ο καθένας θέλει να είναι πρωταθλητής
- αλλά κάθε νίκη μετρά.

"Μορφές του Ελληνικού (και ξένου) Φιλοτελισμού"

Το ιστορικό της ελληνικής έκδοσης.

Το ενδεχόμενο να εκδοθεί από τα ΕΛΤΑ σειρά γραμματοσήμων προς τιμή προσωπικοτήτων του ελληνικού φιλοτελισμού ακούστηκε πρώτη φορά σε ένα Γνωμοδοτικό Συμβούλιο του 2015, δια στόματος του τότε Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου Κωστή Μελαχρινού. Έμεινε όμως για αρκετό διάστημα χωρίς συνέχεια.

Επανάλθε λίγους μήνες μετά, και μάλιστα με προοπτική η έκδοση αυτή να πραγματοποιηθεί μέσα στο 2016.

Παράλληλα, το γεγονός άρχισε να γίνεται ευρύτερα γνωστό στο φιλοτελικό κόσμο, προκαλώντας πολλές συζητήσεις, σχόλια και ερωτηματικά. Πολλοί αναρωτιούνταν πώς και αποφασίστηκε μία τέτοια επιδιώπιση στον φιλοτελισμό μας! Έτσι, ξαφνικά, μία τέτοια λαμπρή ιδέα;

Καθώς όμως ο αριθμός των προβλεπόμενων σειρών για το 2016 είχε ήδη συμπληρωθεί, η έκδοση αναβλήθηκε για το 2017.

Για την επιλογή των -άγνωστου μέχρι τότε αριθμού- προσώπων που θα απεικονίζονταν στα γραμματόσημα, εκλήθησαν να κάνουν τις προτάσεις τους τόσο η Ελληνική Φιλοτελική Ομοσπονδία, όσο και οι φιλοτελικές εταιρείες της χώρας.

Όπως ήταν φυσικό, οι εταιρείες πρότειναν πρόσωπα που σχετίζονταν με την ιστορία τους, ενώ η Ομοσπονδία υπέδειξε τα κατά τεκμήριο οκτώ σημαντικότερα ονόματα, αφήνοντας την τελική επιλογή στα ΕΛΤΑ.

Τελικά, επελέγησαν πέντε προσωπικότητες, από αυτές που υπέδειξαν η Ομοσπονδία και οι Εταιρείες, και ο κ. Μωυσής Κωνσταντίνης ως επιλογή του Ταχυδρομείου.

Η τεχνικά και αισθητικά πανέμορφη σειρά είναι έργο της κ. Μαρίας Λασηθιωτάκη.

Οι "Μορφές του Ελληνικού Φιλοτελισμού" που απεικονίστηκαν στην εν λόγω σειρά είναι πράγματι οι σημαντικότερες, πάντα με τα μέτρα της ανθρώπινης κρίσης. Διότι η αξία τους δεν περιορίζεται στον ύψος των βραβεύσεων με τις οποίες τιμήθηκε το συλλεκτικό ή συγγραφικό τους έργο, ή στο ρόλο που έπαιξαν στην ίδρυση φιλοτελικών εταιρειών ή περιοδικών.

Είναι οι άνθρωποι που με τις φιλοτελικές μελέτες και την ιστορική έρευνα που μας κληροδότησαν συνέβαλαν στη διάσωση πολύτιμων πληροφοριών, πολλές από τις οποίες θα είχαν χαθεί χωρίς τα έργα τους. Χάρη σε αυτούς διασώθηκαν πληροφορίες και στοιχεία της προγραμματοσημικής περιόδου, των παλαιότερων και νεότερων ταχυδρομικών εκδόσεων, της τόσο πλούσιας ταχυδρομικής ιστορίας μας και πολλών άλλων φιλοτελικών παραμέτρων.

Είναι αυτοί που μεταλαμπάδευσαν τη φιλοτελική γνώση στις νεότερες γενιές και που χάρη σε αυτούς ο ελληνικός φιλοτελισμός βρίσκεται πάντα σε υψηλό επίπεδο, εμπνέοντας το σεβασμό και την εκτίμηση παγκοσμίως.

Τέλος, είναι αυτοί που πρώτοι έκαναν γνωστό τον ελληνικό φιλοτελισμό στο εξωτερικό, που διατράνωσαν ότι αυτό το σπουδαίο πολιτιστικό αγαθό που λέγεται φιλοτελισμός ενδημεί και στη χώρα μας, και μάλιστα σε υψηλό επίπεδο.

Καθώς θεωρείται φυσικό οι τιμώμενοι να είναι σχεδόν όλοι άγνωστοι στους αναγνώστες μας, παραθέτουμε ένα σύντομο βιογραφικό για τον καθένα:

Στέφανος Μακρυμίχαλος (1902-1983). Διδάκτωρ της Νομικής, κορυφαίος ασφαλιστής. Ίδρυσε το 1924 το περιοδικό *Φιλοτέλεια* που κυκλοφορεί έκτοτε αδιάκοπα μέχρι σήμερα, υπήρξε εκ των ιδρυτών και επί σειρά ετών πρόεδρος της Ελληνικής Φιλοτελικής Εταιρείας, της μεγαλύτερης και αρχαιότερης εταιρείας της χώρας, και διετέλεσε πρόεδρος της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας επί δωδεκαετία.

Χαρίλης Μπίνος (1909-1978). Ερευνητής και συγγραφέας. Πρώτος Πρόεδρος της Φιλοτελικής Εταιρείας Λέσβου, με σπουδαίες συλλογές κλασικών ελληνικών γραμματοσήμων και στρατιωτικής ταχυδρομικής ιστορίας, υψηλές διεθνείς εκθεσιακές διακρίσεις και πολύτιμο συγγραφικό φιλοτελικό έργο, το 1964 έγινε αντεπιστέλλον μέλος της Γαλλικής Φιλοτελικής Ακαδημίας.

Μωυσής Κωνσταντίνης. Ειδικός Σύμβουλος Φιλοτελισμού των Ελληνικών Ταχυδρομείων από το 1970, επίτιμο μέλος πολλών φιλοτελικών οργανισμών. Κορωνίδα του πλούσιου συγγραφικού του έργου το πολυσέλιδο βιβλίο "Τα ταχυδρομικά γραφεία στην Ελλάδα, η ιστορία και η εξέλιξή τους".

Γεώργιος-Προβατάκης-Παπαστεφάνου (1890-1978). Εκ των ιδρυτών της Φιλοτελικής Εταιρείας Αθηνών το 1937, με συλλογές Ολυμπιακών γραμματοσήμων και σωρεία χρυσών μεταλλίων σε διεθνείς εκθέσεις, ίδρυσε το 1961 το Αθλοφιλοτελικό Μουσείο στην Αρχαία Ολυμπία, το οποίο δώρισε στην Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή. Το Μουσείο αυτό είναι σήμερα γνωστό ως "Ιστορικό και Φιλοτελικό Μουσείο των Ολυμπιακών Αγώνων".

Αλέξανδρος Αργυρόπουλος (1883-1962). Βασικός συγγραφέας της πρώτης ειδικευμένης μελέτης των ελληνικών γραμματοσήμων η οποία συμπεριελήφθη στην γερμανική Φιλοτελική Εγκυκλοπαίδεια *Kohl Briefmarken-Handbuch*. Υπήρξε επίσης βραβευμένος με μεγάλα βραβεία σε δύο διεθνείς εκθέσεις και ο πρώτος Έλληνας που κλήθηκε να υπογράψει την Δέλτο των Διακεκριμένων Φιλοτελιστών, στην Αγγλία, το 1954.

Νικόλαος Ατζαρίτης (1900-1976). Γλύπτης, χαράκτης, ζωγράφος. Ειδικευμένος μελετητής των μεγάλων κεφαλών του Ερμή και του φιλοτελισμού της προ-γραμματοσημικής περιόδου, με συγγραφικό έργο. Σημαντική και η ανασύσταση της πλάκας του 20λέπτου της μεγάλης κεφαλής των εκδόσεων 1862-67. Ήταν ο άνθρωπος που μετέφερε τις πλούσιες γνώσεις του σε πολλούς φιλοτελιστές της εποχής του.

Ωστόσο, η έκταση αυτής της σειράς αποτελεί μία εντυπωσιακή παγκόσμια πρωτοτυπία, καθώς πουθενά στον κόσμο δεν υπάρχει παρόμοιο προηγούμενο. Στην Ευρώπη, για παράδειγμα, γραμματόσημα με "Μορφές του φιλοτελισμού" εκδόθηκαν ανά ένα σε Γαλλία (για Ιταλό), τέσσερα μεμονωμένα στην Ιταλία, δύο το Βέλγιο, ένα στη Ρουμανία και σειρά από τρία στο Λιχτενστάιν, τα οποία απεικονίζουν σπουδαίους φιλοτελιστές που όμως δεν υπήρξαν πολίτες αυτού του κρατιδίου. Στο μεταξύ, η διαδικτυακή έρευνα μας αποκάλυψε ακόμα δύο γραμματόσημα με την ίδια θεματολογία: "Φιλοτελικές προσωπικότητες". Ένα από την Ινδία και ένα δεύτερο από την Βολιβία, που τιμά δύο φιλοτελιστές ταυτόχρονα, όπως περίπου είχε προτείνει η ΕΦΟ για τους οκτώ Έλληνες της εισήγησής της: Ανά δύο σε τέσσερα γραμματόσημα.

Στις επόμενες τρεις σελίδες σας παρουσιάζουμε τις ξένες φιλοτελικές προσωπικότητες που, αποκλειστικά για την φιλοτελική τους ιδιότητα, έχουν απεικονιστεί σε γραμματόσημα.

Δρ Emilio Diena (1860 –1941). Ιταλός φιλοτελιστής, ίσως ο σπουδαιότερος διεθνώς γνωστός της γενιάς του. Ειδικευμένος στα γραμματόσημα της Ιταλίας και των κρατιδίων πριν την ενοποίησή της, μελετητής της ιταλικής ταχυδρομικής ιστορίας, δημοσίευσε δεκάδες άρθρα και μελέτες.

Υπήρξε συνεργάτης της Βασιλικής Φιλοτελικής Εταιρείας του Λονδίνου και συμμετείχε ως κριτής σε πλήθος διεθνείς εκθέσεις.

Ο Diena ήταν ένας από τους πρώτους που υπέγραψαν τη Δέλτο των Διακεκριμένων Φιλοτελιστών, το 1921. Το 1906 τιμήθηκε με το μετάλλιο Tarling, πρώτο χρόνο της καθιέρωσής του. Το 1934 έλαβε το Crawford Medal για τη συλλογή του "Γραμματόσημα του Βασιλείου της Νάπολης" και το 2006 μπήκε στο Hall of Fame της Αμερικανικής Φιλοτελικής Εταιρείας.

Τέλος, ο βασιλιάς της Ιταλίας τίμησε τον Diena με υψηλά μετάλλια, όπως αυτά του Τάγματος του Στέμματος, του Αγίου Μαυρικίου και του Αγίου Λαζάρου.

Η οικογένεια Diena συνέχισε να εργάζεται για τον ιταλικό Φιλοτελισμό. Ο Δρ Enzo Diena, εγγονός του Emilio Diena, γράφτηκε στο Hall of Fame της Αμερικανικής Φιλοτελικής Εταιρείας το 2001.

Alberto Bolaffi (1874 – 1944). Ιταλός φιλοτελιστής και έμπορος γραμματοσήμων, εβραϊκής καταγωγής. Η τέλεια γνώση μιας δωδεκάδας ξένων γλωσσών και οι πολυάριθμες ανταλλαγές επιστολών με Ιταλούς και ξένους, τον οδήγησαν στο να αρχίσει την εμπορία γραμματοσήμων από τα δεκαέξι του χρόνια. Σώζονται εμπορικές διαφημίσεις της δραστηριότητάς του από το 1890, ενώ από το 1892 διέθετε τις απαραίτητες κρατικές άδειες λειτουργίας της φιλοτελικής του επιχείρησης.

Το 1939 κατηγορήθηκε ψευδώς για κατασκοπεία και φυλακίστηκε για αρκετές ημέρες.

Το 1943, για να ξεφύγει από τη ναζιστική-φασιστική δίωξη, άλλαξε την ταυτότητά του με πλαστά έγγραφα και πήρε το επώνυμο "Banfi".

Ο Αλμπέρτο Μπολάφι υπέγραψε τη Δέλτο των Διακεκριμένων Φιλοτελιστών το 1936.

Giulio Bolaffi (1902 – 1987). Ιταλός φιλοτελιστής, γνωστός και για την δράση του ως παρτιζάνος..

Γιος του Αλμπέρτο, διετέλεσε διοικητής του 4ου Αλπικού Συντάγματος και, μετά τον πόλεμο, εκλέχτηκε πρόεδρος της φιλοτελικής εταιρείας της πόλης του.

Από νωρίς άρχισε να βοηθά τον πατέρα του στην εμπορία γραμματοσήμων, και ταυτόχρονα σπούδασε νομικά.

Ενώ τα αδέρφια του μετανάστευσαν για να αποφύγουν τις διώξεις των Ναζί κατά των Εβραίων, ο Giulio παρέμεινε στην Ιταλία, άλλαξε το όνομά του και μεχρή το 1945 αγωνίστηκε ως παρτιζάνος για την απελευθέρωση της Ιταλίας από τους Γερμανούς.

Σε 1946 άνοιξε φιλοτελικό κατάστημα στο Τορίνο. Η εμπορική του δραστηριότητα είχε τέτοια επιτυχία, ώστε αργότερα δημιούργησε καταστήματα στο Τορίνο, και στη συνέχεια στο Μιλάνο και στη Ρώμη.

Ταυτόχρονα εξέδωσε τους γνωστούς καταλόγους γραμματοσήμων Bolaffi, πρωτοτυπώντας στην πολιτική των τιμολογήσεων και εισάγοντας νέες παραμέτρους (ποιότητας υλικού, τιμολόγηση σφραγίδων κλπ.)

Renato Mondolfo (1918 - 1992). Ιταλός έμπορος γραμματοσήμων, φιλοτελικός εμπειρογνώμων και συλλέκτης, με διεθνή αναγνώριση. Το 1984 υπέγραψε τη Δέλτο των διακεκριμένων Φιλοτελιστών.

Marco De Marchi (1872-1936). Ιταλός βιομήχανος, επιστήμων και ευεργέτης, γνωστός σε όλη την Ιταλία για την περίφημη συλλογή γραμματοσήμων του, η οποία θεωρείτο μία

από τις μεγαλύτερες και καλύτερες της εποχής του. Την συλλογή κληροδότησε στο Δήμο του Μιλάνου και από το 1937 φυλάσσεται στο Μουσείο του Risorgimento (πολιτικό και κοινωνικό κίνημα για την ενοποίηση της Ιταλίας).

Theodore Edwin Steinway (1883–1957). Αμερικανός, εγγονός του Henry E. Steinway, ιδρυτής της εταιρείας που κατασκευάζει τα περίφημα πιάνο Steinway.

Υποστήριξε οικονομικά το περίφημο Collectors Club των ΗΠΑ, αγόρασε εξ ονόματός του φιλοτελική βιβλιοθήκη και την ανέπτυξε σε σημείο που έγινε μία από τις πιο εκτεταμένες φιλοτελικές βιβλιοθήκες στον κόσμο.

Συνιδρυτής του Φιλοτελικού Ιδρύματος (Philatelic Foundation), τα χρόνια 1950 – 1952 ήταν Πρόεδρος της Επιτροπής Φιλοτελικών Εμπειρογνομών.

Ο Steinway ήταν ο ιδρυτής της αμερικανικής Εταιρείας Φιλοτελικών Εκθέσεων και υπεύθυνος για την οργάνωση των πρώτων πέντε διεθνών φιλοτελικών εκθέσεων στις ΗΠΑ (1913, 1926, 1936, 1947 και 1956).

Συνέταξε πολλές εξειδικευμένες συλλογές και φιλοτελικές μελέτες.

Για τις φιλοτελικές του προσπάθειες και τη συνεισφορά του στην ανάπτυξη και αίγλη του Collectors Club, το Λιχτενστάιν του απένειμε μετάλλιο το 1952.

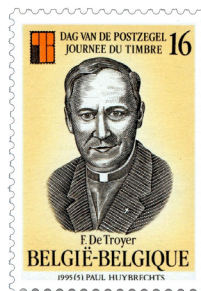
André de Cock (1880 – 1964). Φλαμανδός Βέλγος. Δικαστικός, Γραμματέας του Τμήματος: του Βελγικού Ερυθρού Σταυρού της Γάνδης επί 12 χρόνια, ιδιαίτερος Γραμματέας του Στρατηγού-Κυβερνήτη του Βελγικού Κογκό (1919-1921) και πρώτος έφορος του βελγικού Ταχυδρομικού Μουσείου, που ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του. Ήταν βαθύς γνώστης της ταχυδρομικής ιστορίας του Βελγικού Κογκό. Οι συλλογές του έλαβαν πλήθος χρυσά μετάλλια και δημοσίευσε πολλά φιλοτελικά άρθρα.

Frans de Troyer (1914 - 1977). Βαλλόνος Βέλγος. Σπούδασε φιλοσοφία και το 1939 χειροτονήθηκε ιερέας. Συλλέκτης από το 1947, το 1957 δημιούργησε την πρώτη θεματική συλλογή του με θέμα την "Παναγία", σε μία εποχή που ο θεματικός φιλοτελισμός ήταν ακόμα σχεδόν άγνωστος.

Η συλλογή αυτή απέκτησε γρήγορα διεθνή φήμη και τιμήθηκε με χρυσά μετάλλια σε διάφορες διεθνείς εκθέσεις (Μπουένος Άιρες 1961, Ουάσιγκτον 1966). Ακολούθησε η δεύτερη, ευρύτερη θεματική συλλογή "Η ιστορία της εκκλησίας", που έγινε διεθνώς γνωστή και είχε επίσης λαμπρή καριέρα (χρυσό μετάλλιο στη Ρώμη, το 1970). Αμέσως μετά εκλέχτηκε πρώτος Πρόεδρος της Επιτροπής Θεματικού Φιλοτελισμού της διεθνούς Φιλοτελικής Ομοσπονδίας.

Ο αβάς de Troyer ήταν κύριος διοργανωτής της έκθεσης "THEMABELGA 1975", της πρώτης διεθνούς έκθεσης θεματικού φιλοτελισμού.

Dr. Jacques Stibbe (1920 – 1999). Βέλγος φιλοτελιστής, συλλέκτης και εμπειρογνώμων των ταχυδρομικών μονόφυλλων. Η συλλογή μονόφυλλων του ήταν μία από τις σπουδαιότερες που δημιουργήθηκαν ποτέ. Σημαντική και η μελέτη του "Τα μονόφυλλα του Κογκό και της Ρουάντα-Ουρούντι".

Ο Δρ. Stibbe χρημάτισε Πρόεδρος της Διεθνούς Φιλοτελικής Ομοσπονδίας (FIP) και το 1987 υπέγραψε τη Δέλτο των Διακεκριμένων Φιλοτελιστών.

Dr Valeriu Neaga (1926- 2003). Μολδαβός γιατρός. Το 1941 κατέφυγε οριστικά στη Ρουμανία. Παθιασμένος φιλοτελιστής από μικρός, ίδρυσε από τα χρόνια του Πανεπιστημίου τον πρώτο φιλοτελικό όμιλο. Έκτοτε, και για τα επόμενα 50 χρόνια, το όνομα του Δρ Neaga ήταν συνδεδεμένο με όλα τα σημαντικά φιλοτελικά γεγονότα και εκδηλώσεις της Ρουμανίας.

Το 1957, υπήρξε συνιδρυτής του πρώτου Συλλόγου Συλλεκτών Καρτών Μάξιμουμ της Ρουμανίας και το 1958 Αντιπρόεδρος του ΔΣ. Εμπνευστής και διοργανωτής μεγάλων εκδηλώσεων (διμερείς εκθέσεις με Γαλλία, Βέλγιο, Πορτογαλία, Ουγγαρία, πρώην ΕΣΣΔ κλπ.), το 1974 ήταν εμπνευστής και διοργανωτής της πρώτης ευρωπαϊκής έκθεσης ΚΜ (EUROMAX'74) και του πρώτου Διεθνούς Συμποσίου

ΚΜ στο Βουκουρέστι.

Σε διεθνές επίπεδο, συνέβαλε στην επίσημη αναγνώριση της Μαξιμαφιλίας από τη FIP και όταν δημιουργήθηκε Επιτροπή Μαξιμαφιλίας στους κόλπους της Επιτροπής Θεματικού Φιλοτελισμού, εξελέγη αντιπρόεδρος.

Το 1980, με την ίδρυση της ανεξάρτητης Επιτροπής Μαξιμαφιλίας, ο Δρ Neaga παρέμεινε αντιπρόεδρος μέχρι το 1982 και πρόεδρος μέχρι το 1988, οπότε παραιτήθηκε για λόγους υγείας.

Jal Manekji Cooper (? -1972). Ινδός εμπειρογνώμων του παραδοσιακού φιλοτελισμού και της ταχυδρομικής ιστορίας της Ινδίας. Ο Cooper ήταν επίσης μέλος της Βασιλικής Γεωγραφικής Εταιρείας και συγγραφέας πολλών φιλοτελικών εγχειριδίων. Συλλέκτης και έμπορος γραμματοσήμων, είχε συνεργασία με φιλοτελιστές και εμπόρους παγκοσμίου κύρους, όπως οι C. D. Desai, N. D. Cooper και Robson Lowe.

Η "Φιλοτελική Εταιρεία Jal Cooper" της πόλης Βαρανάσι της Ινδίας, πήρε το όνομά της προς τιμή του, ενώ τα Ινδικά Ταχυδρομεία εξέδωσαν το εικονιζόμενο γραμματόσημο το 1997, με αφορμή την Παγκόσμια Έκθεση INDEPEX 97.

Στο φόντο του γραμματοσήμου απεικονίζονται ταχυδρομικές σφραγίδες της Ινδίας, μία από τις ειδικότητες του Cooper.

José Barrientos De Ugarte (? - 2017). Επί χρόνια πρόεδρος του "CEFILCO", του Φιλοτελικού Κέντρου της Cochabamba (τέταρτη πόλη σε μέγεθος της Βολιβίας, με 650.000 κατοίκους). Σημαντική η μακροχρόνια προσπάθεια που κατέβαλε για τη μύηση των νέων της πόλης του στο φιλοτελισμό. Έφυγε από τη ζωή πριν λίγους μήνες.

Martha V. de Peredo. Πρόεδρος της Βολιβιανής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας για πάνω από έξι χρόνια, κάτοχος της σπουδαιότερης συλλογής κλασικών και νεότερων γραμματοσήμων της χώρας της. Τιμήθηκε με πλήθος υψηλών διακρίσεων σε διεθνείς εκθέσεις FIP.

Πανελλήνια Έκθεση "ΕΡΜΗΣ 2017"

Άλλη μία επιτυχημένη Πανελλήνια Έκθεση έκλεισε τις πύλες της την Κυριακή, 5 Νοεμβρίου. Ήταν μία συν-διοργάνωση της Φιλοτελικής Εταιρείας Αθηνών και των "Φιλοτελιστών των Αθηνών" υπό την Αιγίδα της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας, και την υποστήριξη του Δήμου Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνας και των Ελληνικών Ταχυδρομείων.

Η έκθεση οργανώθηκε μέσα στα πλαίσια των εορτασμών για τα 80 χρόνια από την ίδρυση της ΦΕΑ και διεξήχθη στην αίθουσα "Ι. Χαραλαμπόπουλος" του πρώην στρατιωτικού εργοστασίου Ν. Χαλκηδόνας, στο Πάρκο "Γεώργιος Αποστολάκης".

Η Πρόεδρος του ΔΣ των ΕΛΤΑ Ε. Σταυράκη, ο Δήμαρχος Α. Βασιλόπουλος, η Αντιδήμαρχος Ε. Παπαλουκά και ο Πρόεδρος της ΟΕ Κ. Σφήκας κατά την κοπή της κορδέλας των εγκαινίων.

Λόγω του πλήθους των εκθεμάτων (282 πλαίσια) η έκθεση διεξήχθη σε δύο περιόδους (28-31/10 και 02-05/11).

Την Οργανωτική Επιτροπή αποτέλεσαν οι Κ. Σφήκας Πρόεδρος, Β. Σεκόπουλος Επίτιμος Πρόεδρος, Ι. Χαλβατζιδόπουλος, Α. Κατσιώλης, Β. Πετρόχειλος και Κ. Χριστοδουλίδης.

Η Ελλανόδικη Επιτροπή απαρτίστηκε από τους Ν. Καρδασιλάρη Πρόεδρο, Α. Γαληνό, Ν. Ζαφειρακόπουλο, Ν. Ράγκο (Κύπρος), Π. Λεούση, Ν. Μαλλούχο και Α. Σαββόπουλο (Δόκιμο μέλος).

Τα εγκαίνια της έκθεσης τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνας Άρης Βασιλόπουλος, η Αντιδήμαρχος Ευτυχία Παπαλουκά, η Πρόεδρος ΔΣ ΕΛΤΑ Ευφροσύνη Σταυράκη και ο Πρόεδρος της ΕΦΟ, οι οποίοι και απεύθυναν σύντομους χαιρετισμούς προς οργανωτές

και επισκέπτες.

Η προσέλευση του κόσμου την ημέρα των εγκαινίων υπήρξε εντυπωσιακή.

Σημαντική η συμβολή του Δήμου, οποίος προσέφερε δωρεάν την αίθουσα και χρηματοδότησε τις εκτυπώσεις και τα μετάλλια, καθώς και των ΕΛΤΑ, τα οποία διέθεσαν τα εκθεσιακά πλαίσια, ανέλαβαν την μεταφορά και συναρμολόγηση-αποσυναρμολόγησή τους και συνεισέφεραν με ποσότητα γραμματοσήμων.

Σημαντικές και οι δωρεές του Οίκου Α. Καραμήτσου και του γνωστού φιλοτελιστή Σταύρου Ανδρεάδη.

Καθ' όλη τη διάρκεια της ΕΡΜΗΣ 2017 λειτούργησε προσωρινό Ταχυδρομικό Γραφείο για την διάθεση προσωπικού γραμματοσήμου και την σφράγιση εικονογραφημένων φακέλων με τις δύο ειδικές για την έκθεση αναμνηστικές σφραγίδες (βλέπε σελ. 42). Η μία ήταν αφιερωμένη στα εγκαίνια και τα 80 χρόνια της ΦΕΑ. Η δεύτερη χρησιμοποιήθηκε στην έναρξη της Β' περιόδου (2 Νοεμβρίου) και ήταν αφιερωμένη στους "Φιλοτελιστών των Αθηνών".

Οι θεματικού ενδιαφέροντος συλλογές ήταν οι εξής:

Αποστολόπουλος Β.	<i>Επί ποδός (Θεματική) Ανουκτική Τάξη</i>	Χρυσό μετάλλιο,	87 β + Δώρο
Χαλβατζιδόπουλος Ι.	<i>Το Ποδόσφαιρο</i>	Μεγάλο Επίχρυσο,	84 β + Δώρο
Χριστοδουλίδης Κ.	<i>Μετεωρολογία</i>	Επίχρυσο,	76 β + Συγχ.
Χαλβατζιδόπουλος Ι.	<i>Ο τερματοφύλακας (Θεμ.) Ενός Πλαισίου</i>	Αργυρό,	70 β
Γκίκας Χρ.	<i>Ζήτω ο Βάκχος</i>	Επάργυρο,	62 β
Εκτός Συναγωνισμού	Απέργης Θ. <i>Το ποδήλατο, ένας γνωστός άγνωστος φίλος</i>		
	Λεούσης Π. <i>Εθνικοί Ύμνοι και Πατριωτικά Τραγούδια</i>		
	Περιοδικό <i>Θεματικός Φιλοτελιστής</i>		

Το πλήρες Παλμαρές της ΕΡΜΗΣ 2017 στη διεύθυνση:

http://www.hps.gr/pdf/Hermes2017_palmares.pdf

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 11 Οκτωβρίου 2017 κυκλοφόρησε αναμνηστική σειρά γραμματοσήμων με τίτλο **"ΕΠΕΤΕΙΟΙ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ - Η Μάχη της Ηλεκτρικής"**, αποτελούμενη από δύο γραμματόσημα ονομαστικής αξίας € 1.50, σε 1.500.000 σειρές, σε φύλλα των 25 τεμαχίων και σε 14.000 αριθμημένα φυλλαράκια που διατίθενται στην τιμή των δύο γραμματοσήμων της σειράς (€ 1.50). Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 ΦΠΗΚ με επικολλημένα τα γραμματόσημα προς € 2.50, 1.000 τυποποιημένες σειρές προς € 4.10, 1000 απλά λευκώματα σειράς προς € 7.30, και 1000 σετ Κάρτες Μάξιμουμ προς € 3.20 το σετ.

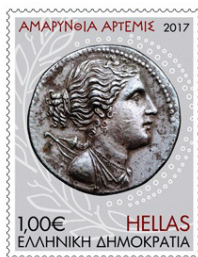
• Στις 8 Νοεμβρίου 2017 κυκλοφόρησε η 3η σειρά γραμματοσήμων Αγίου Όρους Αθω με τίτλο **"Ζωγράφοι-Χαράκτες 18ος - 20ος αι., Α"**, αποτελούμενη από οκτώ γραμματόσημα ονομαστικής αξίας € 7.59, σε 30.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 (X 3) ΦΠΗΚ προς € 8.80, 1800 λευκώματα σειράς προς € 37.00 και 17.500 Κάρτες Μάξιμουμ, εκ των οποίων 700 σετ διατέθηκαν προς € 11.80 έκαστο, ενώ οι υπόλοιπες περιελήφθησαν στα λευκώματα σειράς.

• Στις 16 Νοεμβρίου 2017 κυκλοφόρησε αναμνηστική σειρά γραμματοσήμων με τίτλο **"Μορφές του Ελληνικού Φιλοτελισμού"**, αποτελούμενη από έξι γραμματόσημα ονομαστικής αξίας € 5.87, σε 100.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 τριπλοί ΦΠΗΚ προς € 9.20, 1.000 τυποποιημένες σειρές προς € 11.80, 1000 απλά λευκώματα σειράς προς € 19.00, και 1000 σετ Κάρτες Μάξιμουμ προς € 9.60 το σετ. (Βλέπε σελ. 30-31)

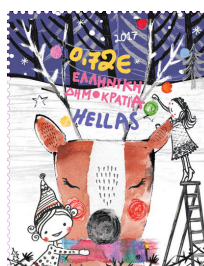
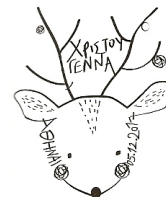
• Στις 24 Νοεμβρίου 2017 κυκλοφόρησε αναμνηστική σειρά με τίτλο **"Ιερό Αμαρυνθίας Αρτέμιδος"** αποτελούμενη από ένα γραμματόσημο κλάσης 1.00 € και ένα φεγιέ επίσης κλάσης 1.00 €, σε 25.000 αντίτυπα. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 ΦΠΗΚ με το γραμματόσημο προς €

1.90, και 5.000 με το φεγιάε προς € 2.30, καθώς και 1000 απλά λευκώματα σειράς προς € 9.40.

• Στις 5 Δεκεμβρίου 2017 κυκλοφόρησε αναμνηστική σειρά με τίτλο **"Χριστούγεννα 2017"** αποτελούμενη από τέσσερα γραμματόσημα συνολικής αξίας € 3.06 σε 250.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 ΦΠΗΚ (Χ 2) προς € 5.00 το ζεύγος, 25.000 τευχίδια με αυτοκόλλητα γραμματόσημα της κλάσης των € 0.72 προς € 7.20, 5.000 με αυτοκόλλητα της κλάσης των 0.90 προς € 9.00, 1.000 τυποποιημένες σειρές προς € 5.70 και 1.000 απλά λευκώματα σειράς προς € 11.40

• Στις 8 Δεκεμβρίου 2017 κυκλοφόρησε αναμνηστική σειρά με τίτλο **"150 Χρόνια Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων"**, αποτελούμενη από δύο γραμματόσημα συνολικής αξίας € 3.22, σε 250.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 ΦΠΗΚ προς € 4.60, 1000 απλά λευκώματα σειράς προς € 11.00 και 1,000 σετ των 10 Καρτών Μάξιμουμ Preraid προς € 14.40 το σετ. Η σειρά εκτυπώθηκε και σε 2.000 φύλλα μεγέθους Α4 που περιλαμβάνουν 10 γραμματόσημα της κλάσης € 0.72 και ισάριθμες λευκές βινιέτες (σαν προσωπικό γραμματόσημο). Τα φύλλα αυτά πωλούνται μόνο ολόκληρα και τιμώνται € 10.00 έκαστο.

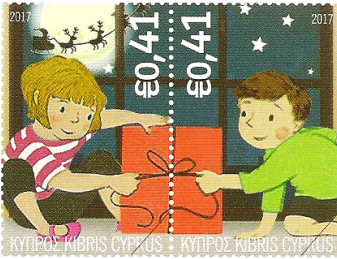

ΚΥΠΡΟΥ

• Στις 24 Νοεμβρίου 2017 κυκλοφόρησε αναμνηστική σειρά γραμματοσήμων με τίτλο **"Χριστούγεννα 2017"**, αποτελούμενη από 6 γραμματόσημα σε δύο θεματικές ενότητες, συνολικής ονομαστι-

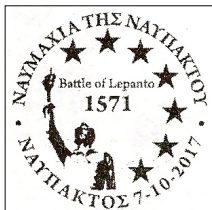
κής αξίας € 2.48. Η πρώτη (τρίπτυχη εικόνα) εκδόθηκε σε 64.000 και η δεύτερη (παιδιά και Χριστούγεννα) σε 95.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 2 X 5.000 ΦΠΗΚ προς € 1.80 και 2.32 έκαστος, αντίστοιχα.

β) ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Με την ευκαιρία του εορτασμού των 180 χρόνων της Ιατρικής Σχολής Αθηνών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών χρησιμοποιήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 η εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα.

• Με την ευκαιρία της 446ης επετείου της Ναυμαχίας της Ναυπάκτου χρησιμοποιήθηκε στις 7 Οκτωβρίου η εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα.

• Με την ευκαιρία της Τελετής Αφής (24 Οκτωβρίου 2017), και της Τελετής Παράδοσης της Ολυμπιακής Φλόγας (31 Οκτωβρίου 2017) στην Οργανωτική Επιτροπή των Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων "RYEONGCHANG 2018", χρησιμοποιήθηκαν οι δύο εικονιζόμενες αναμνηστικές σφραγίδες.

• Με την ευκαιρία της 190ης επετείου της Ναυμαχίας του Ναβαρίνου χρησιμοποιήθηκε στις 20 Οκτωβρίου η εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα.

• Με την ευκαιρία της Πανελληνίας Έκθεσης Γραμματοσήμων "ΕΡΜΗΣ 2017", την ημέρα των εγκαινίων (28/10) και στις 2/11/2017 χρησιμοποιήθηκαν αντίστοιχα οι εικονιζόμενες αναμνηστικές σφραγίδες.

• Με την ευκαιρία της διεξαγωγής του 34ου Συνεδρίου της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Σωματείων Ταχυδρομικών (Π.Ο.Σ.Τ.) στο Ηράκλειο της Κρήτης, χρησιμοποιήθηκε στις 8 Νοεμβρίου η εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα.

• Με την ευκαιρία του Συνεδρίου για τον εορτασμό των 24 αιώνων της Βιβλιοθήκης και του Μουσείου της Αλεξανδρείας χρησιμοποιήθηκε στις 13 Δεκεμβρίου η εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα.

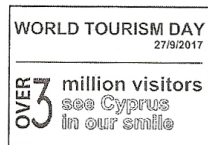
ΚΥΠΡΟΥ

• C4/2017. Χρησιμοποιήθηκε στις 11 έως 13 Μαΐου 2017 με την ευκαιρία της της "Γιορτής του κρασιού" (31/08-10/09/2017) στη Λεμεσό (Γνωστή, επαναλαμβανόμενη κατ' έτος σφραγίδα).

ΣΦΡΑΓΙΣΤΙΚΟΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ:**ΚΥΠΡΟΥ**

• S7/2017. Χρησιμοποιήθηκε από 2 έως 9 Οκτωβρίου 2017 με την ευκαιρία της **"Παγκόσμιας Ημέρας Τουρισμού"** (27/09/2017).

• S8/2017. Χρησιμοποιήθηκε στις 26 και 27 Σεπτεμβρίου 2017 με την ευκαιρία των εκδηλώσεων της **"Παγκόσμιας Ημέρας Ταχυδρομείων"** (02/10/2017) (Γνωστή, επαναλαμβανόμενη κατ' έτος σφραγίδα).

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ Α'

Την Δευτέρα, 22 Ιανουαρίου 2018 και ώρα 19.00', ο Πανελλήνιος Σύλλογος Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας και οι "Φιλοτελιστές των Αθηνών" συνορτάζουν την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας στην αίθουσα τελετών της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών, Ακαδημίας & Γενναδίου 8, 7ος όροφος.

Στα πλαίσια της γιορτής θα λάβει χώρα φιλοτελική θεματική ομιλία του Παντελή Λεούση με τίτλο *"Το ιταλικό ελαφρό τραγούδι, η διαχρονικότητα και η διεθνής του παρουσία"*.

Η ομιλία θα υποστηρίζεται με ψηφιακή εικόνα και ήχο.

Είστε όλοι καλεσμένοι

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ Β'

Την Δευτέρα, 29 Ιανουαρίου 2018 και ώρα 18.00', ο Δήμος Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνας και ο Πανελλήνιος Σύλλογος Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας σας προσκαλούν σε φιλοτελική θεματική ομιλία με τίτλο *"Η γένεση του κινηματογράφου και η αμερικανική του καταξίωση"* που θα δοθεί στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου, οδός Ν. Τρυπιά 45, Ν. Φιλαδέλφεια.

Ομιλητής ο Παντελής Λεούσης

Η ομιλία θα υποστηρίζεται με ψηφιακή εικόνα και ήχο.

Αρχαιρεσίες στην Φ. Ε. Πειραιώς

Μετά την οδυνηρή απώλεια του προέδρου Νίκου Βρεττάκου, η Φιλοτελική Εταιρεία Πειραιά προέβη στις 10 Οκτωβρίου στη διενέργεια αρχαιρεσιών για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο διαμορφώθηκε σε σώμα ως εξής:

Σάββας Βουλγαρίδης Πρόεδρος
Εμμανουήλ Περπιράκης Αντιπρόεδρος
Μιχάλης Ασλάνης Γεν. Γραμματέας
Γεώργιος Ρομπάκης Ειδ. Γραμματέας
Αντώνιος Συντριλάλας Ταμίας
Σταμάτης Κυρίμαλης Έφορος
Ηλίας Ηλιόπουλος Κοσμητορας

Αλλαγή Εθνικού Αντιπροσώπου

Ο Παντελής Λεούσης, που είχε οριστεί εθνικός αντιπρόσωπος της διεθνούς έκθεσης "PRAGA 2018", γύρεψε και αντικαταστάθηκε από τον Κώστα Χαζάπη (τηλ. 6845873531, info@california.gr). Ένας από τους λόγους της απόφασής του αυτής είναι και η απουσία της τάξης του Θεματικού Φιλοτελισμού από την έκθεση.

Έκθεση των ΕΛΤΑ στο Ναύπλιο

Συνεχίζοντας την πρακτική των εκθέσεων-παρουσιάσεων σε διάφορες πόλεις της χώρας, μετά τη Μεθώνη, τα Ελληνικά Ταχυδρομεία μετέφεραν και στο Ναύπλιο το έκθεμα "Κάστρα της Ευρώπης", της έκδοσης "EUROPA 2017". Υπενθυμίζουμε ότι πρόκειται για 38 εκθεσιακά πλαίσια, στο καθένα από τα οποία παρουσιάζονται τα γραμματόσημα που εξέδωσε καθεμιά από τις 38 χώρες-μέλη της PosťEuror, με φόντο ζωγραφικές δημιουργίες τύπου πόστερ που φιλοτέχνησε το καλλιτεχνικό τμήμα της Διεύθυνσης Φιλοτελισμού των ΕΛΤΑ, στις οποίες περιλαμβάνονται και χρήσιμες πληροφορίες σχετικές με τα κάστρα, τους δημιουργούς των γραμματοσήμων κλπ.

Στα εγκαίνια της παραπάνω έκθεσης που

φιλοξενήθηκε στην Αίθουσα του Βουλευτικού της όμορφης πόλης και διάρκεσε από 18 έως 27 Σεπτεμβρίου, παρευρέθηκαν και οι Αντώνης Βιρβίλης, Παντελής Λεούσης και Νίκος Μαλλούχος.

Οι εκδόσεις του συλλόγου μας

Η αποδοχή του γνωστού "Εγχειρίδιου του Θεματικού Φιλοτελισμού" ξεπέρασε κάθε προσδοκία. Έχει σχεδόν εξαντληθεί. Ελάχιστα αντίτυπα παραμένουν διαθέσιμα. Εξετάζεται το ενδεχόμενο επανέκδοσής του.

Το βιβλίο "Μουσική Θέατρο Χορός στο Ελληνικό και Κυπριακό Φιλοτελισμό" που στην ελληνική εκδοχή του εκδόθηκε από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία και κυκλοφόρησε εφέτος από το Σύλλογό μας σε αγγλική μετάφραση, έχει ήδη προξενήσει το ενδιαφέρον πολλών θεματικών συλλόγων του εξωτερικού, οι οποίοι το έχουν ήδη παρουσιάσει στους διαδικτυακούς τόπους τους ή το προβάλλουν στα περιοδικά τους.

Τα μηνύματα για τη διαδρομή του είναι αισιόδοξα.

Πανελλήνια Έκθεση στη Ρόδο

Η Φιλοτελική Ένωση Δωδεκανήσου διοργανώνει Πανελλήνια Φιλοτελική Έκθεση από 21-25 Μαρτίου, με την επωνυμία "ΡΟΔΟΣ 2018". Η έκθεση θα στεγαστεί στο Νεστορίδειο Μέγαθρο της πόλης, θα είναι συναγωνισμού και θα περιλαμβάνει όλες τις φιλοτελικές Τάξεις.

Οι εκθέτες μπορούν να στείλουν τις αιτήσεις τους ηλεκτρονικά στο email <karanikolas.nick@yahoo.gr> ή ταχυδρομικά στη διεύθυνση Φ. Ε. Δωδεκανήσου, Ταχ. Θυρίδα 286, 85100 Ρόδος.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να αποστείνετε στον Πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής Νίκο Καρανικόλα, στο τηλ. 6945700475.